

ŠMARSKE NOVICE

Glasilo občine Šmarje pri Jelšah | št. 21 | letnik 3 | maj 2018

KULTURA

3. Tek po šmarskih bregih

Organizatorji 3. Teku po šmarskih bregih so se ponovno izkazali. Tekaška sekcija Športnega društva Šmarje pri Jelšah je v tretji izvedbi tekaške prireditve ponudila več novosti in na edinstven način povezala številne posameznike, ustanove, podjetja ter klube od blizu in daleč. Na različno dolgih progah je teklo 200 udeležencev – tekli so tudi za dober namen. Organizatorji so namreč od vsake startnine namenili en evro za ustanovo Mali vitez, fundaciji za pomoč mladim, ozdravljenim od raka. Tako so zbrali 141 evrov.

Prilave na tek so potekale od pozne lanske jeseni in rezultat je temu primeren. Odlična organizacija in izvedba, številne pohvale udeležencev in odmevnost projekta po Sloveniji in v tujini so zadostni razlogi, da organizatorje pohvalimo tudi v naši rubriki Dober zgled.

Sergeja Javornik

FOTO: TOMAŽ STIPLOŠEK,

BOŠTJAN ERJAVEC

ODGOVORNA UREDNIKA

Monika Čakš
041 623 363
info@smarskenovice.si

UREDNIŠKI ODBOR

Sergeja Javornik
Žiga Planinšek
Špela Rožman
Marija Šilec
Katja Šket
Mateja Žagar

LEKTORIRANJE

Klavdija Namuš

NAKLADA

3.500 izvodov

ISSN

ISSN 2463-9044

Občinsko glasiło Šmarske novice z občasnó prilogo Uradne objave izhaja predvidoma vsak zadnji ponedeljek v mesecu in je brezplačno za vsa gospodinjstva v občini Šmarje pri Jelšah.

Glasiło je vpisano v Razvid medijev Ministrstva za kulturo Republike Slovenije pod zaporedno številko 2015.

Datum izida te številke je 28. maj 2018.

PRIPOROČILA AVTORJEM ZA NENAROČENE PRISPEVKE

Članki morajo biti opremljeni s polnim imenom in priimkom, naslovom avtorja in pripisano telefonsko številko, na kateri je mogoče preveriti avtentičnost. Uredništvo si v skladu z uredniško politiko in s prostorskimi zmožnostmi pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, spreminjanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov. Prispevki niso honorirani. Za vsebino in točnost podatkov odgovarja avtor prispevka. Prispevke oddajte v formatih .doc, brez oblikovanja, vnesenih fotografij in grafik. Digitalne fotografije (vsaj ena je obvezna pri vsakem članku) pošljite kot samostojne datoteke v .jpg format in velikosti vsaj 1 MB. V besedilu dopišite stavek o vsebini fotografije in navedite avtorja. Dolžina prispevkov je lahko največ 1.000 znakov s presledki, v vsakem primeru je priporočljiv dogovor z odgovorno urednico glasila.

ROK ZA NASLEDNJO ŠTEVILKO

Zadnji rok oddaje prispevkov, obvestil in drugih objav je petek, 11. junij. Naslednja številka izide 21. junija.

Kulturo ustvarjamo mi. Pika.

Pri ali po vsakem obisku kulturne prireditve, umetnosti, nečesa, kar se dogaja pred našimi očmi in ušesi. Da lahko gledamo, poslušamo, se nam nekaj mora zgoditi. Pika.

Na drugi strani imamo več klikanja po spletu, dostop do vseh informacij, o katerih smo v preteklosti le sanjali. O svetu, bistvenih stvareh in o življenju pa vemo vedno manj. Ker je veliko lažnih in balastnih informacij. Pika.

Cankar je zapisal:

Zgodovina narodove kulture je zgodovina naroda samega.

Če na hitro povzamemo dobro slišani letošnji govor Vinka Möderndorferja ob Prešernovem prazniku, ugotovimo, da živimo v družbi, ki bolj ceni tiste, ki prodajajo, kot tiste, ki ustvarjajo. Pomembnejša sta tako imenovana gledanost (obiskanost) in dobiček kot pa resnična kakovost. Glasba brez dodane vsebine, resničnostni šovi, telenovele brez realnih čustev, tedenske izdaje popularne kulture t. i. zvezde, »selfiji« na družabnih omrežjih – to je odraz današnjega časa. Pika. In to smo ustvarili mi.

Zakaj? Zato ker lahko. Ker je dovoljeno in je modno.

»Kultura je stičišče ljudi in življenja samega. Je to, kako upravljamo z življenjem, ljubeznijo, smrtjo, rojstvom, razočaranji ... Vse to se izraža v kulturi.« (W. Pierce)

Naj bo kultura jutrišnjega dne prepletena z dobrimi vsebinami in boljšimi zgodbami.

To je želja – moja, tiha. Klicaj!

Monika Čakš
ODGOVORNA UREDNIKA
ŠMARSKIH NOVIC

MED DVEMA OGNJEMA -
 interesna dejavnost na OS Smarje pri Jelšah

Učb. torkih in srečah nujtraj imamo treninge. Na začetku tečaja, nato se ogrevamo in na koncu igramo. Še treningi postajamo vedno boljše in vsi veselimo se hodimo na treninge tako km. tje kot dekleta.

Nestajmo smo zabal, da napoči čas na začetek tekmovalnj. Na prvih kvalifikacijah smo bili drugi. Zavedali smo se, da nas čakajo na pravi treningi. Nato smo dočakali druge kvalifikacije, kjer smo pomagali in dobili nastopnico na 1/2 finale, ki bo v duple. Sedaj pa se bolj smo to treniramo po vodstvu učiteljice Lucije Lyolin, ki je namenjala učiteljico Jaro Ubelk. Dvite pesti, da se bomo dobro odrezali na naslednjem turnirju 19. maja.

Vid Ratelj 4.c

1 Parada učenja 2018, **2** 18. srečanje turističnih društev Slovenije, **3** dr. Janez Bogataj in župan Stanko Šket, **4** koncert VS Amadeus z gosti, **5** športni zapis, **6** Matic Vizjak predstavlja Slovenijo na festivalu zveze NATO v ZDA, **7** Boksanje Gala Šepica v Lazarevcu, **8** zaključni turnir v pikadu, **9** Marko Naberšnik na Festivalu amaterskega in neodvisnega filma, **10** urejena tenis igrišča Jelšingrad, **11** srečanje generacije '58, **12** potopis Tajvan (Netek in KŠŠO), **13** filmska delavnica FAF, **14** Tejkov memorial

Fotografije: arhiv Knjižnice, Katja Šket, Tomaž Žnider, arhiv Matic Vizjak, Boks klub Legionar, ŠD Lemberg, Ajda Račević, Marko Čakš, Stanko Čakš, arhiv KŠŠO in Netek

NOVA CESTA ZA »ŠARF« VOZNIKE IN NOVA TELOVADNICA

Otvoritev prenovljene ceste Sp. Mestinje–Zibika je bila prva slovesnost v počastitev letošnjega praznika Občine Šmarje pri Jelšah.

Od podpisa pogodbe je v minulih dneh minilo leto dni. Dela je slatinsko gradbeno podjetje KIT-AK gradnje opravilo pred pogodbenim rokom, cesto pa so krajani uporabljali že dlje časa pred uradno predajo namenu. Obnovljen je 3,4 km dolg odsek, kot je na slovesnosti povedal župan **STANISLAV ŠKET** in podrobneje predstavil pridobitev. Vozišče je razširjeno, urejeno je ustrezno odvodnjavanje. Obnovljen je most v Spodnjem Mestinju, zgrajen nov most v Zibiki, na posameznih odsekih so na novo zgrajeni pločniki, urejeni so prehodi za pešce. Urejenih je osem avtobusnih postajališč, od tega imajo štiri postajališča nadstreške. Po celotni trasi ceste je ločitvena črta, ki je pred obnovo ni bilo. Vrednost del je bila 1.084.806 evrov. Glavnino denarja je Občina Šmarje pri Jelšah črpala z naslova 23. člena Zakona o financiranju občin v letih 2017 in 2018, razliko pa zagotovila v lanskem in letošnjem proračunu.

MARKO KETIŠ, predsednik krajevne skupnosti Zibika, se je med drugim zahvalil lastnikom zemljišč, ki so brezplačno odstopili le-ta. Obenem je izrazil upanje, da se bo v prihodnje, v skladu z možnostmi, obnovila še cesta do Strtenice. **URBAN ČOKL, JULIJA SOCINC** in **ALJA VAHEN** so v svojem nastopu razmišljali o »šarf« voznikovih in še o nekaterih zelenih pridobitvah v kraju. Med drugim smo slišali, da je nova cesta pomembna zato, ker »bodo lahko zdaj s tovornjaki po njej pripeljali konstrukcijo za novo telovadnico pri podružnični šoli«.

V kulturnem delu slovesnosti so zaplesali še otroci iz enote vrtca, učenci podružnične šole v Zibiki pa so zapeli. Zapeli so še člani zibiškega okteta, pridobitev so pozdravili šmarski godbeniki. Blagoslov je opravil župnik **ALOJZ PODKRAJNIK**.

Sergeja Javornik

Trak so prerezali: **Bojan Žaberl, Andrej Kitak, Urban Čokl, Stanislav Šket in Marko Ketiš.**
FOTO: FOTO KLUB ŠMARJE

Alja Vahen, Urban Čokl in Julija Šket so razmišljali o pomenu nove ceste.
FOTO: FOTO KLUB ŠMARJE

Krajani so s prisotnostjo na slovesnosti potrdili, da je obnovljena cesta zanje in za kraj velika pridobitev. FOTO: FOTO KLUB ŠMARJE

25. KOLESARSKA DIRKA PO SLOVENIJI TUDI NA ŠMARSKEM

Letošnja že 25. kolesarska dirka Po Sloveniji bo potekala tudi na območju šmarske občine. Kolesarje boste lahko v živo spremljali v četrtek, 14. junija, zgodaj popoldne.

»Srebrni jubilej slovenske pentlje bomo zaznamovali z najmočnejšo zasedbo doslej in eno najmočnejših etapnih dirk druge kategorije v Evropi, kar nam sicer povzroča dodatne (organizacijske) skrbi, a nas hkrati tudi navdaja s posebnim zadovoljstvom.

Še zlasti zato ker bo na startu dirke tudi četrti kolesar svetovne jakostne lestvice in hkrati eden izmed ambasadorjev dirke Po Sloveniji **PRIMOŽ ROGLIČ**,« je na nedavni novinarski konferenci povedal organizacijski direktor dirke **BOGDAN FINK**.

Kolesarji bodo prevozili 664 kilometrov, dirka je razdeljena na pet etap, ki jih bo tudi letos neposredno in posredno prenašal najbolj gledan evropski športni televizijski kanal Eurosport, v neposrednem prenosu pa si bo možno dirko ogledati tudi na prvem programu slovenske nacionalne televizije in tudi v živo ob celotni dolžini petdnevne trase.

Na povabilo organizatorjev se je podpornikom dirke letos pridružila tudi Občina Šmarje pri Jelšah. Sodelovanje smo prepoznali kot eno od promocijskih priložnosti za celotno občino in hkrati za promocijo športno-rekreativnih prireditev. Vabljeni, da 14. junija spremljate dirko Po Sloveniji v živo ob glavni cesti od Mestinja do Grobelnega.

Sergeja Javornik

NA ŠMARSKEM 14. JUNIJA

Druga etapa od Maribora do Rogaške Slatine bo v četrtek, 14. junija, potekala tudi po območju šmarske občine. Po predvideni časovnici boste lahko kolesarje ob cesti na relaciji od Mestinja do Grobelnega spremljali med **12.45** in **13.15**. Občina Šmarje pri Jelšah v sodelovanju z društvi, organizacijami in posamezniki v tem času pripravlja tudi nekaj aktivnosti ob trasi. Podrobneje jih bomo predstavljali na občinski spletni strani in v družbenih medijih. Vas pa seveda vabimo, da se nam 14. junija pridružite pri pozdravu in spodbujanju udeležencev dirke ob glavni cesti. V času dirke bo seveda prihajalo do občasnih zapor cest. Ob tej priložnosti prosimo vse udeležence prometa za strpnost ter upoštevanje navodil policistov in spremljevalcev dirke. So pa tako udeleženci prometa kot gledalci dolžni tudi sami skrbeti predvsem za lastno varnost in za to, da s svojim početjem ne ogrožajo drugih. Vsak dan bo s kolesarji najmanj 28 policistov na motorjih in trije v avtomobilih, skupaj pa bo dirko v vseh dneh varovalo več sto policistov.

V ŠMARJU RASTE ŠE DRUGI CEPIČ STARE TRTE

Od 9. maja v Šmarju pri Jelšah raste še drugi cepič Stare trte, najstarejše trte na svetu. Prvi cepič žametovke oziroma modre kavčine so ob šmarskem župnišču posadili 9. maja 2009, drugega ta mesec pri vinski kleti Skazove hiše. V šmarski kleti ima od lanskega maja domicil celjsko omizje

Evropskega reda vitezov vina, Konzulata za Slovenijo. Vitezi so se skupaj s člani Društva vinogradnikov in kletarjev Trta Šmarje pri Jelšah želeli zahvaliti županu **STANISLAVU ŠKETU** za njegovo podporo in pomoč pri delovanju društva in obnovi kleti. Zato so mu skupaj podarili cepič Stare trte kot simbol vztrajnosti in trdoživosti. »To darilo naj v prihodnje še bolj povezuje ljubitelje vina in vinske kulture ter ljudi dobre volje,« je ob predaji cepiča županu dejal **JOŽE**

TOMINŠEK, vodja celjskega omizja vinskih vitezov.

Cepič so družno posadili Stanislav Šket, **JANI VREŽE**, predsednik Trte, in Jože Tominšek. Blagoslov je opravil šmarski dekan **TADEJ LINASI**. S pesmijo so priložnostno slovesnost popestrili pevci Trte ter **LEA** in **ANDREJA GROSEK**.

Sergeja Javornik

JAVNI RAZPIS

za sofinanciranje priključkov na kanalizacijske sisteme komunalnih čistilnih naprav na območju občine Šmarje pri Jelšah za leto 2018

1. PREDMET RAZPISA

Predmet razpisa je sofinanciranje izvedbe individualnih kanalizacijskih priključkov na javno kanalizacijo v občini Šmarje pri Jelšah za leto 2018, daljših od vključno 15 m.

2. UPRAVIČENCI ZA PRIDOBITEV SREDSTEV

Upravičenci do sredstev za izvedbo individualnih kanalizacijskih priključkov na javno kanalizacijo so lastniki (fizične osebe) stanovanjskih objektov na območju občine Šmarje pri Jelšah s stalnim prebivališčem v občini Šmarje pri Jelšah. V primeru izgradnje skupnega priključka za več stanovanjskih objektov je nosilec investicije (vlagatelj vloge), skladno z dogovorom med lastniki objektov, samo eden, investitorji pa medsebojno razmerja uredijo s posebnim dogovorom.

3. POGOJI ZA PRIDOBITEV SREDSTEV

Pogoji za pridobitev sredstev pri izgradnji individualnega hišnega priključka:

- naložba mora biti zaključena pred vložitvijo vloge za sofinanciranje;
- vlagatelj mora imeti soglasje OKP Rogaška Slatina, d. o. o., o možnosti priključitve na javno kanalizacijsko omrežje;
- individualni hišni priključek mora biti izveden skladno s tehničnimi pogoji za izvedbo priključitve, ki jih v soglasju o priključitvi poda izvajalec javne gospodarske službe;
- pri izvedbi in izračunu stroškov gradnje individualnega hišnega priključka je treba upoštevati najkrajšo možno pot izvedbe priključitve na javno kanalizacijsko omrežje;
- stanovanjska stavba, za katero se ureja hišni priključek in je zgrajena po letu 1967, mora imeti izdano gradbeno dovoljenje oziroma uporabno dovoljenje; objekt, zgrajen pred letom 1967, pa mora imeti potrjeno pristojne Upravne enote Šmarje pri Jelšah, da ima uporabno dovoljenje po zakonu;
- dela mora izvesti gospodarska družba ali samostojni podjetnik, registriran za predmetno dejavnost;
- vlagatelj si mora ob dokončanju del pridobiti izjavo OKP Rogaška Slatina, d. o. o., o ustreznosti oz. pravilni izvedbi kanalizacijskega priključka;
- upravičenci morajo razpolagati z zemljiščem, po katerem poteka priključni kanal;
- upravičenci, ki bodo za več objektov gradili skupen priključni kanal, morajo vlogi priložiti podpisan medsebojni dogovor vseh uporabnikov kanala in določiti osebo, ki bo zastopala uporabnike, sklenila pogodbo in dostavila razdelilnik delitve sredstev sofinanciranja;

- upravičenci lahko pridobijo sredstva za isto naložbo le enkrat; če je upravičenec že prejel javna sredstva za isti namen, do sredstev po tem razpisu ni upravičen;
- sredstva se ne dodelijo za naložbe izven območja občine Šmarje pri Jelšah.

4. DELEŽ SOFINANCIRANJA

Višino sofinanciranja določa 7. člen Pravilnika o sofinanciranju priključkov na kanalizacijske sisteme komunalnih čistilnih naprav na območju občine Šmarje pri Jelšah (Ur. l. RS št. 32/2018), in sicer:

višina sofinanciranja v evrih (V) je odvisna od dolžine cevi priključnega fekalnega kanala od objekta do jaška na javnem kanalizacijskem omrežju, merjena v metrih (d). Priključni jašek se sofinancira v višini 80 EUR, tekoči meter kanalizacijskih cevi pa 10 EUR. Za dolžino kanala do 15 m lastnik ni upravičen do sofinanciranja. Za dolžino kanala od vključno 15 m naprej je lastnik upravičen do sofinanciranja po naslednji enačbi:

$$V \text{ (EUR)} = 80 \text{ (EUR)} + d \text{ (m)} \times 10 \text{ (EUR)}.$$

Maksimalna višina sofinanciranja je 1.200 EUR.

5. VIŠINA SREDSTEV

Sredstva so zagotovljena v proračunu Občine Šmarje pri Jelšah za leto 2018 pod proračunsko postavko 150072 – izgradnja in obnove manjših kanalizacij. Višina razpisanih sredstev za leto 2018 je 15.000 EUR.

Sredstva se dodeljujejo po vrstnem redu prispelih vlog do porabe finančnih sredstev v sprejetem proračunu. Upravičenci, ki so podali popolno vlogo in zaradi porabe sredstev niso upravičeni do nepovratnih finančnih sredstev v tekočem letu, imajo ob ponovni prijavi na javni razpis naslednjega leta prednost v vrstnem redu.

6. UPRAVIČENI STROŠKI

Upravičeni so stroški nakupa in vgradnje fekalnega kanalizacijskega priključka od javnega kanalizacijskega jaška do stanovanjskega objekta. Upravičeni stroški lahko nastanejo od datuma veljavnosti pravilnika, tj. od 26. 5. 2018, naprej.

7. ROK IN NASLOV VLOŽITVE VLOG

Popolno vlogo z vsemi zahtevanimi prilogami udeleženci razpisa oddajo osebno ali pošljejo s priporočeno pošiljko na naslov: Občina Šmarje pri Jelšah, Aškerčev trg 12, 3240 Šmarje pri Jelšah, najkasneje do 30. 10. 2018 do 12. ure.

Razpis bo odprt do porabe sredstev. O morebitnem predčasnem zaprtju bo Občina objavila obvestilo na svoji spletni strani in v Šmarskih novicah.

Vloga je na voljo na sedežu Občine Šmarje pri Jelšah in na spletni strani www.smarje.si.

Vse informacije v zvezi z razpisom lahko prosilci dobijo na sedežu Občine ali na tel. št. (03) 81 71 616, kontaktna oseba je Zdenka Kos.

Vloga z zahtevano dokumentacijo mora biti oddana v zaprti kuverti s pripisom »NE ODPIRAJ – RAZPIS SOFINANCIRANJE KANALIZACIJSKIH PRIKLJUČKOV«. Upoštevale se bodo vloge, ki bodo pravočasno oddane, s pravilno izpolnjenimi obrazci in vsemi zahtevanimi prilogami.

8. POSTOPEK OBRAVNAVE VLOG

Odpiranje vlog ne bo javno. Postopek bo vodila komisija, ki bo obravnavala vse popolne in pravočasno prispele vloge (z vsemi zahtevanimi dokazili) po vrstnem redu prispetja.

Če vloga ne bo popolna, bo prijavitelj pozvan, da jo v roku 8 dni od prejema poziva za dopolnitev vloge dopolni. Nepopolne vloge, ki jih vlagatelji ne bodo dopolnili v določenem roku, bodo s sklepom zavržene.

O dodelitvi proračunskih sredstev bo izdan sklep. Zoper sklep bo mogoča pritožba pri županu občine. Odločitev župana je dokončna.

Po pravnomočnem sklepu bo z vsakim upravičencem sklenjena pogodba o dodelitvi nepovratnih sredstev in ostalih medsebojnih obveznostih in pravicah.

Nakazilo sredstev se bo izvršilo na račun upravičenca 30. dan po prejemu popolnega zahtevka za izplačilo.

Šmarje pri Jelšah, 26. 5. 2018
Številka: 354 – 0008/2018

NOV PROSTOR ZA SKLEPANJE PARTNERSKIH VEZ

Bralce Šmarskih novic seznanjamo, da ima Upravna enota Šmarje pri Jelšah od aprila 2018 dalje nov uradni prostor za sklepanje zakonskih in partnerskih zvez. V sodelovanju z Občino Šmarje pri Jelšah in javnim zavodom Knjižnica Šmarje pri Jelšah je bil sklenjen sporazum o uporabi dvorane Kulturnega doma Šmarje pri Jelšah kot uradnega prostora za sklepanje zakonskih in partnerskih zvez. Upravna enota je tega sodelovanja izredno vesela, saj na območju občine Šmarje pri Jelšah vse od aprila 2017, ko so v prostore poročne dvorane preselili del Okrajnega sodišča Šmarje pri Jelšah in oddelek Zemljiška knjiga, ni imela uradnega prostora na sedežu svojega organa. Tako so se občani šmarske občine v preteklem letu in vse do sklenitve sporazuma poročali na drugih lokacijah naše ali drugih upravnih enot.

UE Šmarje pri Jelšah razpolaga s še štirimi uradnimi prostori (grad Strmol Rogatec, grad Podsreda, poročna dvorana v Kulturnem domu Rogaška Slatina in sejna soba občine Bistrica ob Sotli). Bodoča zakonca pa lahko predlagata, da se zakonska zveza sklene izven uradnega prostora, če sta pripravljena poravnati s tem nastale stroške, ki trenutno znašajo 170 evrov.

V letu 2017 je bilo na območju UE Šmarje pri Jelšah sklenjenih 113 zakonskih zvez, poročnega obreda sklenitve partnerske zveze pa ni bilo. Od tega je bilo sklenjenih 56 zakonskih zvez v uradnih prostorih in 57 zakonskih zvez izven uradnega prostora. Največ (15) na Jelenovem grebenu v Olimju, nato (10) v Samostanu Olimje, (8) v Gostišču pod Goro in Paviljonu Tempel v Rogaški Slatini, (7) v Termah Olimia, (3) v Grand hotelu Rogaška ter na posamičnih lokacijah (Planinski dom Boč, lovsko zavetišče Boč, Hipodrom Imeno ...)

Zakonsko in partnersko zvezo razglša načelnik upravne enote ali od njega pooblaščen oseb ali župan. Načelnik je šestim osebam (pogoji: državljan Republike Slovenije, v okolju uživa ugled in spoštovanje, aktivno obvlada slovenski jezik, ima sposobnost javnega nastopanja in je poslovno sposoben) izdal pooblastilo za sklepanje zakonskih in partnerskih zvez (t. i. pooblaščenici).

Na podlagi Družinskega zakonika (Uradni list RS, št. 15/17 – v nadaljevanju DZ) pa od 1. 1. 2018 dalje velja novost, da imajo župani in županje zakonsko pooblastilo za sklepanje zakonskih in partnerskih zvez, saj gre za osebe, ki v družbi uživajo poseben ugled. Navedeno pomeni, da županje in župani za sklepanje zakonskih in partnerskih zvez na območju svoje občine, v času svojega mandata, ne potrebujejo posebnega pooblastila načelnika upravne enote, saj so pooblaščenici že po zakonu. Tako imamo na našem območju eno županjo in pet županov z zakonskih pooblastilom. Na željo bodočih zakoncev se lahko zakonska zveza sklene samo pred matičarjem, tj. javnim uslužbencem upravne enote, in na naši upravni enoti ima pooblastilo za matičarja sedem zaposlenih. Za sklenitev zakonske zveze je potrebna navzočnost obeh bodočih zakoncev, matičarja, načelnika upravne enote oz. od njega pooblaščen oseb ali župana in dveh prič. Vendar je tudi tukaj novost, da se zakonska zveza lahko sklene brez navzočnosti prič, če zakonca tako želita.

Tako se sklenitev zakonske oz. partnerske zveze lahko sklene na več načinov:

- pred matičarjem in načelnico upravne enote ali od nje pooblaščen oseb,
- pred matičarjem in županom občine ali
- pred matičarjem.

Smo v mesecu, ki ga mladoporočenci najraje izberejo za čas potrditve svoje ljubezni, in letos imamo kar 21 prijav (lani 17, predlani 13). Pozitivno smo presenečeni, da se trend sklenitve zakonskih zvez povečuje.

Načrtovanje poročnega dne je za bodoča zakonca prijetno, a če s pripravami pričnejo prepozno tudi stresno, saj je morebiti njun zeleni datum za dejanje sklenitve zveze že zaseden. V izogib temu je dobro vedeti, da je zakonski rok za vložitev vloge za sklenitev zveze 30 dni pred poroko.

Jasna Junkar

Poletna muzejska noč

To je edina noč v letu, ko muzeji in galerije po celi Sloveniji odpro svoja vrata in ponudijo pestro paletu dogodkov brezplačno, za mlade in stare, za redne obiskovalce muzejskih dogodkov in tiste, ki se jim po navadi raje ognejo.

Mlad muzej, kot je Muzej baroka v Šmarju pri Jelšah, ponuja še veliko možnosti raziskovanja. V iztekajočem se šolskem letu so se kar trije dijaki ukvarjali s projektnimi oziroma raziskovalnimi nalogami vsebinsko vezanimi na Muzej baroka. Maturantka Srednje šole za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje, Šmarčanka Mojca Pezdevšek, je v projektu izdelala predlog za promocijsko embalažo, ki jo bomo lahko uporabljali za promocijsko in darilno pakiranje. Kako je potekalo njeno raziskovalno delo in kako je zorela njena oblikovalska zamisel, bo povedala v sklopu letošnje *Poletne muzejske noči*. Laščanka Laura Stopar in Zibičan Alen Drogenik, dijaka prvega letnika Gimnazije Lava, pa sta z raziskovalno nalogo z naslovom *Kuga in dediščina* na 52. srečanju mladih raziskovalcev v Murski Soboti osvojila 2. mesto v državi. Naloga, ki je vredna vse naše pozornosti, bo prav tako predstavljena na *Poletni muzejski noči*.

Po predstavitvi raziskovalnih nalog bomo obiskovalce povabili na svojevrstno vodenje, ki ga bomo razvili v poletni šoli interpretacije dediščine v sodelovanju z društvom Legende. Zanimalo nas bo, ali lahko umetnost doživimo še kako drugače kot samo z dvema čutiloma. Če to zanima tudi vas, vabljeni, da se nam pridružite na *Poletni muzejski noči* 16. junija ob 19. uri v Muzeju baroka.

Vlasta Krampershek Šuc

Teritorialni razvojni dialog za nove naložbe

Razvojná agencija Sotla deluje kot aktiven člen regijske mrežne strukture obstoječih območnih razvojnih agencij za zagotavljanje izvajanja splošnih razvojnih nalog v Savinjski regiji (2014–2020). Razvojná agencija Sotla skupaj z RA Kozjansko tvori mrežno razvojno agencijo ter opravlja javne naloge subjekta regionalnega razvoja za območno razvojno partnerstvo Obsotelje in Kozjansko, ki je tudi uradno registrirano pri Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo. Vanj so vključene občine Dobje, Kozje, Podčetrtek, Rogaška Slatina, Rogatec, Šentjur in Šmarje pri Jelšah.

Na RA Sotla so pripravili A in B listo projektov za subregijo Obsotelje in Kozjansko za 2. javno povabilo Dogovora o razvoju regije, ki ga je potrdil tudi Območni svet Obsotelje in Kozjansko, ki ga sestavljajo župani in županja občin območja. V aprilu je RA Sotla aktivno sodelovala na delovnih sestankih za izvedbo teritorialnega razvojnega dialoga, ki jih je sklicevalo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo z namenom dogovora o umestitvi predlaganih projektov v Dogovor za razvoj Savinjske regije.

Za območje občine Šmarje pri Jelšah je pomemben projekt Ureditev glavne kolesarske povezave G15 z navezavami na območju občin Šentjur – Šmarje pri Jelšah – Rogaška Slatina – Rogatec, ki je eden od 9 predlaganih projektov na prednostni osi Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti. Del trase kolesarske povezave poteka tudi na območju občine. Projekt je pridobil pozitivno mnenje in je tako uvrščen na seznam prioritarnih vlaganj/projektov v savinjski regiji v naslednjih letih.

Anita Čebular

Beremo z Gombačem

Pred tremi leti smo v Knjižnici Šmarje pri Jelšah skupaj z enotami Podčetrtek, Bistrica ob Sotli, Kozje in Lesično prvič pripravili bralno značko pod sloganom *Branje za zabavo*, ki je namenjena učencem zadnje triade osnovne šole in srednješolcem.

Odziv je bil zelo dober, zato smo naslednje leto tej bralni znački priključili še bralno značko *Čuk in sova bereta*, ki je namenjena prvi in drugi triadi osnovne šole. Za obe bralni znački pripravimo v knjižnici priporočilni seznam, na katerem so različni sklopi vsebin, kot so poezija, ljudsko pripovedništvo, strokovna literatura ipd. Iz priporočilnega seznama naj bi mladi bralci prebrali vsaj dve knjigi in dve knjigi po svojem izboru.

Nekako je videti, da smo na pravi poti, saj je število sodelujočih vsako leto višje. Pri omenjenih bralnih značkah je letos sodelovalo kar 145 mladih članov šmarske knjižnice in njenih enot.

Na zaključno prireditev, ki je bila hkrati tudi zaključni dogodek *Parade učenja 2018*, smo povabili priljubljenega mladinskega pisatelja **ŽIGO X. GOMBAČA**. Obiskovalce je navdušil s pripovedovanjem svojih zgodbic, ki jih predstavlja tudi v svojih številnih delih za mladino. Mladi pisatelj je nase opozoril leta 2008 s svojim knjižnim prvencem *Jastrebov let*, mnogi pa ga poznajo po njegovi prikupni zbirki *Živa iz muzeja*, s katero želi mladim bralcem na zanimiv način predstaviti našo zgodovinsko-kulturno dediščino.

Katarina Stojan, knjižničarka

KULTURI IN KULTURNI DEDIŠČINI

“Kultura je osnova za dobre medsebojne odnose, če je ni, tudi dobrih odnosov ni.”

BORUT, 47 LET

“Meni kultura predstavlja tiste srečne trenutke, ko spremljam nasmejane obraze nastopajočih otrok v polni dvorani.”

VESNA, 36 LET

“Včasih slišim, da Slovenci nismo najbolj kulturni. Odvisno katero kulturo imamo v mislih, npr. v kulturi pitja smo čista špica.”

ALEŠ NOVAK, KOMIK

“Kultura se začne pri človeku samem.”

BRIGITA, 49 LET

“Kultura je nekaj med kuro in uro.”

OTO, 23 LET

“Kultura ni le v muzeju. Kultura je moj odnos do narave, do živali in do tebe. Kulture se ne naučimo v šoli, kulturo spoznavamo v družini in jo živimo vsak dan, vsak trenutek.”

LIJANA PETEK, UČITELJICA

ŠENTVIDOVO

TEKMOVALNO KUHANJE GOLAŽA
BLAGOSLOV TRAKTORJEV
OCENJEVANJE KRUHA
NOČNO GASILSKO TEKMOVANJE

SOBOTA, 16. 6.,
S PRIČETKOM OB 11. URI

ANSAMBL
KOMET

ORGANIZATOR: KS ŠENTVID V SODELOVANJU S PGO ŠENTVID

NEDOKONČANIH ZGODB JE VEČ KOT URESNIČENIH

V letošnjem maju je ponovno potekal Festival amaterskega in neodvisnega filma (FAF), tokrat tretjič. Znova smo podelili nagrade za najboljše filme - prva nagrada je šla Davidu Belini - poleg tega smo letos podelili tudi nagrado "Mladi filmar". Prvi večer smo gostili prav posebnega gosta, režiserja **MARKA NABERŠNIKA**. Po ogledu njegovega diplomskega filma »Pavle« in prav navdihujočem pogovoru je za Šmarske novice delil svoje misli v ekskluzivnem intervjuju.

BESEDILO Žiga Planinšek
FOTOGRAFIJE osebni arhiv, Ajda Račević

NATIONAL FILM FESTIVAL

布会

马克·纳贝斯尼克
Marko Nabersnik

Po Sloveniji se že ves teden prirejajo kulturni dogodki. Kaj vam pomeni kultura?

Kje se po vašem mnenju začne in konča?

Kultura plemeniti naša življenje. Ima tudi močno simbolno vrednost, saj prispeva k nacionalni identiteti, ni pa to njena edina funkcija. Kultura ni omejena zgolj na umetniške izdelke, kot so gledališke predstave, filmi, knjige, slike in podobno. Segajo tudi na področja kulturne dediščine, znanosti, vedenja in sprejemanja življenja v najširšem smislu. Kultura lahko izjemno prispeva tudi h krepitvi gospodarstva, saj je pri svojem nastajanju močno odvisna od raznoraznih gospodarskih subjektov. Za gledališki kostum potrebujemo blago, za snemanje filma kamero, za sliko okvir in platno. In vse to mora nekdo proizvesti oziroma narediti. Bolj kot se narod neke države zaveda, da je s kulturo pogojena njegova identiteta, večjo zrelost izkazuje. Danes, v času divjega kapitalizma in globalizacije, je kultura lahko hitro predstavljena kot strošek, kar pa je popolno izkrivljanje realne podobe in zanikanje doprinosa kulture.

Ali je zanimivejše delati oddaje, kjer je v igri več adrenalina, ko je govora o televizijski režiji, ali so vam bližje filmska snemanja?

Zame je bistvo ustvarjanja v avdiovizualnih podobah. Te pa vključujejo film in televizijo. Film ima svoj čar, saj nastaja v daljšem časovnem obdobju in je zelo skoncentriran na pripovedni slog ter vizualno predstavitev, televizija pa ima tudi informativno, izobraževalno in razvedrilno nalogo. Televizijski medij je tudi bolj v stiku z aktualnim dogajanjem, saj ga skuša do gledalca posredovati čim prej. V obeh primerih pa gre za možnost, da so podobe posredovane do gledalcev kvalitetno ali nekvalitetno. In tukaj se obe plati istega kovanca srečata. Kot ustvarjalec si prizadevam, da bi bila avdiovizualna dela vselej v skladu z najvišjimi poklicnimi standardi, in delo na tem področju mi predstavlja velik užitek.

Kje se torej opazi največja razlika med projekti, kot so na primer Viktorji, Fircologi ali Naš vsakdanji kruhek, in med delom na filmskem projektu kot recimo pri Petelinjem zajtrku, Šanghaju ali vašem

najnovjšem Slovenija, Avstralija in jutri ves svet?

Televizijski medij pozna pojem televizijske oddaje. Te so lahko posnete v živo ali pa v studiu in velikokrat jih snemamo z več kamerami hkrati. To pa zato, ker se dogodek istočasno dogaja na večjem prizorišču in ga samo tako lahko posredujemo gledalcu. Pri filmu običajno za nastanek porabimo več časa, snemamo lahko mesece, in od začetka pa do zaključka snemanja mine tudi več let. Zato mnogi delajo razliko med filmom in klasično televizijo, čeprav tudi televizijske hiše snemajo filme. Vaše vprašanje je precej kompleksno, saj televizija na koncu predvaja v svojem programu tako filme kot televizijske oddaje, ki nastajajo z več kamerami v živo. Gre za razliko v tehničnem pristopu, ki omogoča, da nastajajo avdiovizualna dela različnih zvrsti. Viktorji, ki jih omenjate, so bili dogodek v živo. Zanj smo potrebovali značilno televizijsko tehnologijo, kjer uporabljamo več kamer in lahko izvedemo prenos v živo. Nadaljevanka Naš vsakdanji kruhek pa je že bližje filmskemu ustvarjanju. Najprej smo vsebino posneli, šele nato zmontirali. Smo pa, ker je bilo osemnajst nadaljevanj, snemali z več kamerami, da smo lahko vsebino posneli hitreje. Film in televizijska oddaja sta dve točki iste daljice, televizija pa je medij, ki oboje predvaja v svojem programu.

Kaj je po vašem mnenju potrebno za prepričljiv film, kaj privlači domačega gledalca?

Vedno je na prvem mestu zgodba, potem sledijo igralci, ki zgodbo posredujejo gledalcu, nato še vsi ostali aspekti filmske pripovedi: od kostumografije, filmske fotografije, montaže, scenografije, maske, glasbe ... Pri filmu se srečajo mnoge veščine in poklici. O odličnem filmu govorimo, ko se vsi ti elementi uskladijo in jih gledalci čutijo kot zgodbo, ki preprosto deluje. Ker so naša življenja že vsak dan sicer polna skrbi in težav, so med gledalci najbolj priljubljene lahkotne zgodbe ter otroški in mladinski filmi, kjer lahko pri ogledu uživa celotna družina. Resnejše pripovedne zvrsti pa nagovarjajo izbrano publiko. Dobro je, da so zastopane vse zvrsti. Nemogoče bi bilo gledati samo komedije, kajti tudi

“

Vedno je na prvem mestu zgodba, potem sledijo igralci, ki zgodbo posredujejo gledalcu, nato še vsi ostali aspekti filmske pripovedi: od kostumografije, filmske fotografije, montaže, scenografije, maske, glasbe.

drame nas plemenitijo in bogatijo. Domač gledalec se glede tega ne razlikuje veliko od preostalih. Lestvice najbolj priljubljenih filmov so v delu Evrope, kjer živimo, podobne.

Petelinji zajtrk je po gledanosti v sami špici najbolj gledanih slovenskih filmov vseh časov. Tandem Feri Lainšček in vi sta enostavno zmagovalna kombinacija. Kako je sodelovati s Ferijem?

Feri je odličan pisatelj in zelo več v pripovedovanju zgodb. Zanima ga življenje in ves čas ga uspešno prenaša v svoja dela. Sodelovala sva dvakrat, pri filmih Petelinji zajtrk in Šanghaj. Feri tudi zelo dobro razume film in pri pisanju scenarija mi je stal ob strani. Ni želel, da dobesedno prevedem zgodbo iz knjige v film. To kar je v knjigi namreč ne deluje vedno tudi v filmu. Zato gre za priredbo. Tako se ni jezil, če sem kaj spremenil. Zaveda se, da se film in knjiga lahko dopolnjujeta. Če bo film uspešen, pa čeprav malo drugačen od knjige, bo to dobro za knjigo in za film. Priljubljenost enega dela se prenaša na drugega.

Pa vaš najnovejši film? Je v njem kakšna rdeča nit z ostalimi projekti ali gre za nek povsem svojstven film?

Rdeča nit je v zgodbi o hrepenenju. Hrepenenje je bilo prisotno tudi v prejšnjih

Marko Naberšnik (na sredini) je bil osrednji gost letošnjega festivala FAF v Šmarju. Z njim so se pogovarjali (iz leve) njegov študent Žiga Planinšek, prijatelj iz otroštva Marko Samec, bivši sošolec Aljoša Kovačič, program pa je povezovala Maja Ratej.

filmih. In v vseh filmih je prisotna ljubezen, ki se v nekem trenutku znajde na preizkušnji. Sicer pa so si vsi filmi različni. Vsakokrat me je k ustvarjanju pritegnil nek drug segment. Pri Šanghaju me je tako prevzela časovna razsežnost pripovedi, slikovit romski svet, številna igralska ekipa in prizori z mnogo statisti. Pri zadnjem filmu pa mi je bil izziv pripovedovati zgodbo iz mojega rojstnega kraja.

Katera filmska zgodba je za vaš še nedokončana – kateri scenarij lahko pričakujemo v prihodnje?

Nedokončanih zgodb je več kot uresničenih. Film je zelo drag in njegov nastanek je zahteven. Da pride do snemanja, je potrebno veliko vztrajnosti in tudi sreče. Zato je seveda lažje nekaj napisati kot pa posneti. Kar precej scenarijev tako počiva v mojem predalu. Nimam konkretne zgodbe, ki bi jo želel posneti. Morda tudi zato, ker nisem pri nastanku filma odvisen le od sebe, potrebno je veliko ljudi in tudi odločevalcev na poti do končanega filma. Zato mi zadoščenje pomeni ustvarjanje v tem poklicu na splošno.

Kakšno je vaše mnenje o filmskih festivalih, kot je naš FAF? Ali je vredno podpirati in biti del takšnih festivalnih doživetij?
Vsak filmski dogodek, ki širi obzorja

gledalcev, je dobrodošel. Hkrati tudi vzpodbuja ustvarjalnost in omogoča, da se ljudje s podobnimi cilji srečajo in drug drugemu predajo izkušnje. Festival amaterskega in neodvisnega filma je zato odličan dogodek in želim vam, da bo živel čim dlje. Kontinuiteta je namreč tudi zelo pomembna.

Kako se vam zdi, da ljudje dojemajo film v manjšem kraju, kot je na primer Šmarje pri Jelšah. Ste opazili kaj zanimivega?

V manjših krajih je kritična masa občinstva manjša, zato je morda težje imeti redno polne dvorane. A s podobnimi izzivi se soočajo tudi večja mesta. Včasih je bil kino edini kraj, kjer si lahko videl najnovejše filme, več časa je minilo, da so bili ti predvajani na televiziji. Danes, ko imamo nepregledno množico televizijskih programov, ko lahko gledamo filme v vsakem trenutku preko spleta, so se kinematografi znašli pred velikim izzivom. Kinematografi lahko izkoristijo elemente družabnega srečanja, kakšnega spremljevalnega dogodka in tako ponudijo tisto, česar ogled doma ne omogoča. Izkušnja v kinu je še vedno neprecenljiva, saj je videti film na velikem platnu nekaj posebnega. Bo pa zanimivo opazovati, kako se bo trend razvijal. Film je otrok tehnike in veliko je v rokah tehnoloških inovacij, ki bodo sledile.

ŠTAJERSKI VAL

Radio Štajerski val, nekdanje Radio Šmarje pri Jelšah, praznuje 65 let

Letos Radio Štajerski val, nekoč Radio Društva ljudske tehnike (DLT) Šmarje pri Jelšah, praznuje 65 let od svojega prvega oddajanja. Med prizadevnimi mladimi člani radioamaterskega krožka se je porodila ideja, da bi izdelali radijski oddajnik, ki bi bil namenjen izpopolnjevanju radioamaterjev. Pod vodstvom Jožeta Plemenitaša – Pepija iz Rogaške Slatine so mladi radioamaterji začeli iskati in zbirati potrebne dele za oddajnik in po dveh letih je bil povsem amatersko izdelan oddajnik nared. Na praznični dan, 1. maja 1953, se je takrat v še zelo redkih radijskih oddajnikih po Kozjanskem pa vse do Pohorja in Prlekije oglasila Puntarska, ki je bila nato desetletja uvodna glasbena špica programa šmarskega radia, danes **Radia Štajerski val**.

ALI STE VEDELI?

Iz začetkov delovanja radia je znana zgodba o treh Jožetih: za tehnično plat je skrbel Jože Plemenitaš – Pepi, organizacijo dela je prevzel Jože Gojtan, napovedovalec pa je bil Jože Jakoš. Prvi studijski prostori radia so bili v pisarni takratnega župana Avgusta Anderluha, antena je bila na šmarskem cerkvenem zvoniku.

Ideja o lokalnem radiu je bila takrat revolucionarna in resnično smo lahko ponosni na Radio DLT Šmarje pri Jelšah, ki je bil prvi lokalni radio v Sloveniji, in lokalni medij je v tistih časih pomenil resnično okno v svet. Takrat je deloval samo nacionalni radio in v njegovem programu so le redko dobili besedo ljudje iz majhnih krajev, čeprav se je tako kot tudi danes v teh krajih veliko dogajalo. Najprej je šmarski radio oddajal le ob nedeljah, dopoldan od 10. ure dalje s poročili, obvestili in kmetijsko oddajo, popoldan pa so bile čestitke, mnogokrat do poznih večernih ur, včasih tudi čez polnoč. V poročilih so našle prostor novice o pomembnih krajevnih in občinskih pridobitvah, dosežkih posameznikov in podjetij ter o kulturnem in družabnem življenju v tistem času.

Zgodba je precej podobna tudi danes. Čeprav je radio danes preseljen v Šentjur, ni nič manj "šmarski". Res pa je, da že dolgo ni več samo šmarski, saj pokriva bistveno širše območje. Vendar tudi danes prinaša lokalne vsebine ter zgodbe o ljudeh iz teh krajev.

NOVI ČASI, NOV NAČIN DELA, VSE VEČ TUDI MLAJŠIH POSLUŠALCEV

Seveda se je bilo treba tudi v radijskem delu prilagoditi novim časom. Radio Štajerski val si danes deli medijski prostor s številnimi drugimi radijskimi postajami ter različnimi drugimi komunikacijskimi kanali. Radio Štajerski val je posodobil svojo programsko shemo in uvedel več dinamike v program, pomladili so radijsko ekipo, vanjo pridobili nove, mlade sodelavce in s spremembami se je struktura njihovih poslušalcev pomladila, kar kažejo tudi raziskave poslušnosti.

JUBILEJNO LETO

Radio obeležuje 65 let neprekinjenega oddajanja in zato bo leto 2018 tudi praznično obarvano. "S poslušalci se bomo veliko družili in srečevali, ne samo v radijskem etru, ampak tudi na spletu ter na različnih dogodkih ...

Po malem v etru s številnimi nagradnimi igrami in obiski naših nekdanjih sodelavcev praznujemo že vse od 1. maja. Vabim k pozornemu poslušanju, ker vsak dan dodamo kakšen praznični bombonček. Našim že tradicionalnim dogodkom, kot so **Štajerski valček** – Večer s prijatelji, ki bo letos 23. novembra v Šentjurju, junijski pohod na Boč s poslušalci (24. junij), počitniške karavane

(9.–16. junij) in Afroditin tek (2. junij), bomo letos **ob 65-letnici radia organizirali še velik glasbeni dogodek na ploščadi v Šmarju pri Jelšah**, in sicer ob koncu poletnih počitnic, 31. avgusta. Že sedaj vas lepo vabimo v našo družbo. In seveda hvala za vašo družbo doslej," pravi programska direktorica radia **Greta Kokot Rajković**.

Dodajmo še, da radijci Štajerskega vala v Šmarju, v nekdanji Skazovi hiši, kjer jim je prostor odstopila občina, ob jubileju urejajo tudi spominsko sobo radia, s čimer se bo Radio Šmarje pri Jelšah, danes Radio Štajerski val, za vedno zapisal v šmarsko zgodovino.

RADIO ŠTAJERSKI VAL JUTRI

"Še naprej bomo z vami na frekvencah 93,7 in 87,6 MHz, 24 ur na dan," pravijo radijci Štajerskega vala. Z vami so v živo od jutra do večera, od 5.30 do 19.00, z dinamično ekipo, novicami iz vaših krajev vsako polno uro in odlično glasbo, ki je ne manjka tudi v večernih in nočnih urah. Radijsko ekipo pa vedno znova obogati kakšen nov glas in nov obraz. Tudi ob tej priložnosti vabijo vse, ki vas zanima delo na radiu, da se jim oglasite in se preizkusite.

Monika Čakš

FOTO: ARHIV RADIA ŠTAJERSKI VAL

KULTURNA DEDIŠČINA JE NAŠA IDENTITETA

BESEDILO dr. Marja Lorenčak Kiker
ILUSTRACIJA Katja Šket

Kulturna dediščina ima pomembno vlogo v našem življenju. Ohranja vez z našo tradicijo, vero ter utrjuje zavest o kulturni identiteti posameznika ali skupine. Je izraz za način življenja, ki so ga oblikovale generacije skupnosti in ga prenesle iz roda v rod, vključno z običaji, navadami, ohranjanjem zgodovinskih krajev, predmeti, umetniškimi stvaritvami in človekovimi vrednotami. Človek

potrebuje spomine, ti pa se ohranjajo skozi dediščino – materialno ali duhovno kulturo. Spomini in dediščina nam omogočajo, da se razlikujemo od drugih kultur in se v procesu dediščine identificiramo. Ker je dediščina naša vez s predniki, je

zavarovana z zakoni, da bi obvarovali, utrjevali samozavest in identiteto kraja, ki je temeljna vrednota naroda. In prav zaradi teh raznolikosti narodnih identitet letos praznujemo evropsko leto kulturne dediščine. Po vsej Evropi potekajo različne prireditve z namenom, da bi se vzbudilo zanimanje za ohranjanje in oživljanje kulturne dediščine v širši in ne le strokovni javnosti. Prvi slovenski konservator France Stele je že leta 1928 napisal osnovna načela varovanja spomenikov, v katerih je poudaril našo dolžnost do ohranjanja spominov preteklih časov – življenje naših prednikov, stare hiše, trgi, cerkve in druge ustanove.

V občini Šmarje pri Jelšah imamo nekaj zelo kakovostnih ustanov, ki so razglašene za spomenike lokalne in nacionalne kategorije. Lahko samo pohvalimo, da se v zadnjih desetletjih občina vidno posveča varovanju in ohranjanju kulturne dediščine, kar pomeni dober vzgled za skupnost in odnos do njene dediščine. Najprej izpostavimo celotno prenovo slovite baročne šmarske Kalvarije, ki je ena najlepših na ozemlju nekdanje Notranje Avstrije. Skupaj s cerkvijo sv. Roka tvori Kalvarija celotno umetnino unikatne baročno rokokojske umetnosti. Lepota in dramatika

baročne plastike, freske in bogata kamnoseška dekoracija portalov še danes vzbujajo romarjem globoka religiozna občutja. Originalni baročni leseni kipi, ki so dolgo propadali, so sedaj restavrirani in so postali muzejske umetnine v novo nastalem Muzeju baroka. Ljudje pa jih hodijo občudovat od vsepovsod.

Pomemben občinski kulturno-turistični izziv je dediščinski srednjeveški trg Lemberg, ki ima v celoti ohranjeno srednjeveško urbanistično zasnovo s sejmskim prostorom. Tega dopolnjujejo na grajskem griču cerkev sv. Pankracija z romanskimi temelji, ki je bila v začetku grajska kapela, v trgu pa gotska cerkev sv. Miklavža, ki jo je dal zgraditi lemberški usnjarski ceh. Trg so na sedmih gričih varovali legendarni gradovi, med njimi najpomembnejši Lengenbug v gosposčini Lemberg (v starih listinah Lemberg pri Poljčanah, ne pri Dobrni!), po kateri so leta 1341 Žovneško-Lemberški gospodje dobili grofovski naslov Celjski grofje. V središču trga stoji srednjeveški Rotovž iz 15. stoletja, ki je bil nekoč slavno trško sodišče z vidno izpostavljenimi simboli sodstva (pranger) in svobodne trgovine (roka pravice). Rotovž je s prenovo in muzejsko zbirko dobil novo vsebino.

Ponovno je postal ponos starega trškega jedra, kulturno žarišče in srce kraja, ki obuja zgodovinski spomin in identiteto trga. Ko v ta kulturno-zgodovinski trikotnik povežemo še bližnjo Sladko Goro z baročno in romarsko Marijino cerkvijo, ki jo uvrščamo v vrhunec baročne umetnosti na Slovenskem, spoznamo, da so to spomeniki, ki se povezujejo v prestižno kulturno destinacijo, s katero bi lahko trajno podprli gospodarsko stabilnost območja. Pri tem pa moramo opozoriti še na vrsto drugih sakralnih spomenikov, kot sta npr. slikoviti romarski cerkvi na Tinskem in gotska sv. Barbara v Šmarju. Trenutno pa se pod vodstvom celjskega Zavoda za varstvo kulturne in naravne dediščine ter pod nadzorom akademskih strokovnjakov prenavlja župnijska Marijina cerkev v Šmarju pri Jelšah, ki izhaja iz 11. stoletja in je ena redkih cerkva na Slovenskem z zvonikom nad presbiterijem. Še bi lahko našteali nekaj etnoloških spomenikov, kot je npr. Sedovškova domačija pri Šmarju. V celoti ohranjen in obnovljen kompleks domačije iz 19. stoletja še čaka na oživljanje. Ne nazadnje med vidnejše spomenike spada Jelšin grad, ki pa žal

nima vsebine, zato pa tudi še ni bil deležen obnove. Občina Šmarje pri Jelšah ima torej bogato in raznoliko kulturno dediščino, ki ponuja kulturne in turistične prednosti in priložnosti. Kakor smo omenili na začetku, je ohranjanje kulturne dediščine mogoče doseči z zavestjo o kulturni vrednosti v sodelovanju s skupnostjo in političnimi cilji občine, kar bo zagotovo gospodarsko-turistični uspeh. Tako nam kažejo prakse po svetu in po tem se je vredno zgledovati.

LITERATURA IN VIRI

Kemperl, Metoda, *Matej Vrečer, Duhovnik, matematik, urar*, Šmarje pri Jelšah, 2016.

Lorenčak Kiker, Marja, *Vloga lokalnega muzeja pri oblikovanju identitete kraja. Primer muzeja na Rotovžu v Lembergu, doktorska disertacija*, Univerza v Ljubljani, 2016.

Stele, France, *Osnovna načela varstva spomenikov*, Časopis za zgodovino in narodopisje, Maribor, 1928, str. 179.

<https://www.icomos.org/en/about-icomos/mission-and-vision/mission-and-vision> (dostopno 15. 5. 2018).

<http://www.zvkds.si/sl/elkd> (dostopno 15. 5. 2018).

ZGODBA V ILUSTRACIJI

- 1 Romarska Marijina cerkev na Sladki Gori.
- 2 Sveti Rok, zdravilec kužnih bolnikov, njegovo značilno podobo ali kip prepoznamo po tem, da kaže kužno rano na svojem stegnu. Pogosto ga spremljata pes, ki prinaša kruha v gobcu in angel s čutaro zdravilnega napitka. Kot zavetnika ga časte zdravniki (predvsem kirurgi), lekarnarji, kmetje, jetniki, grobarji in drugi. Na prsih nosi Jakobovo školjko, simbol romarjev.
- 3 Prva v nizu šmarske Kalvarije, kapela sv. Roka.
- 4 Putto s čutaro toči zdravilo za kugo obolelemu sv. Roku.
- 5 Rozeta, znak Muzeja Baroka.
- 6 Lembrška mlinčevka je bogata pogača, ki so jo pripravljali premožni ob najpomembnejših krščanskih praznikih.
- 7 Okno s polkni, ostanek vernakularne arhitekture iz Bobovega.
- 8 Jelšina vejica, simbol Šmarja pri Jelšah upodobljen v občinskem grbu.
- 9 Dekorativni elementi na fasadi lemrškega Rotovža.

KORENINE KULTURE, KI SO JIH ZASADILI NAŠI PREDNIKI, SO POSTALE MOGOČNO DREVO

Mateja Žagar, bibliotekarka, DOMOZNANSKI ODDELEK KNJIŽNICE ŠMARJE PRI JELŠAH

V preteklosti sta imeli na način življenja posameznika največji vpliv cerkev in gosposčina, odvisen pa je bil tudi od posameznikovega položaja v družbi. Revno prebivalstvo je bilo najbolj zapostavljeno, napredek se je začel šele z uvedbo šol.

V Šmarju pri Jelšah je bila šola ustanovljena proti koncu 18. stol. Leta 1797 se je postavilo novo župnišče, takrat je šola dobila svoje prve prostore v starem poslopju, nekoliko višje proti sv. Roku. K šolskemu okolišu so spadali vsi kraji šmarske fare, nadučitelj v šoli je bil dekan. Ko so leta 1870 prišli v veljavo novi šolski zakoni, je pouk začel potekati s prosvetnimi učitelji. Leta 1873 je v Šmarje za učitelja prišel izobražen, ustvarjal in razgledan Franc Jurkovič, ki je leta 1880 postal nadučitelj in tukaj služboval kar 47 let, vse do upokojitve. Njegovo delo je omogočilo napredek kulturnega življenja v Šmarju, ljudi je združeval in izobraževal. V šolo je uvedel telovadbo, v začetku šolskih počitnic pripravljaj otrokom šolske veselice, ustanovil okrajno učiteljsko društvo in katoliško politično izobraževalno društvo. Zaradi slabih razmer in pomanjkanja šolskih prostorov je leta 1878 prevzel

pobudo za izgradnjo novega šolskega poslopja, pri čemer je imel največje zasluge šmarski veleposestnik Franc Skaza, ki je za stavbni prostor brezplačno prepustil zemljišče. Več let je Franc Jurkovič vodil mešani in moški pevski zbor, s katerima je nastopal v krajih po Sloveniji, leta 1892 celo pred cesarjem Francem Jožefom I. v Maclju. S pomočjo Antona Aškerc in Franca Skaze je leta 1887 v šmarsko šolo uvedel slovenski jezik ter skrbel za šolsko in okrajno učiteljsko knjižnico. Bil je tudi pobudnik in intelektualni ustanovitelj "prve šmarske čitalnice", ki je postala osrednji prostor kulturnega ustvarjanja in druženja ob koncu 19. stoletja.

Med obema vojnoma se je v Šmarju razvila amaterska gledališka dejavnost. Politična delitev na katoliški in liberalni tabor je izzvala tekmovalnost, tako da so v tistem času aktivno delovali dve gledališki skupini, dva pevska zbora ter tamburaški orkester. Leta 1932 je bila ustanovljena še godba na pihala. Skromnemu trgu Šmarje pri Jelšah sredi izrazito kmečkega okolja je pestro in družabno življenje pomenilo sprostitev in pozabo vsakdanjih težav. Prireditve so se največkrat odvijale v majhni dvoranci z

odrom v gostilni Habjan. Člani kulturnih skupin so s svojim prizadevanjem in ljubeznijo do kulture dosegali visoko kvaliteto in umetniško vrednost, s čimer so postavili temelje kulturne tradicije v našem kraju.

Po drugi svetovni vojni so ljudje znova začutili željo po povezovanju, zato so začeli obnavljati in na novo ustanavljati različna društva. V teh letih je bila najbolj dejavna gledališka skupina ustanovljena leta 1949 v okviru kulturnega društva Anton Aškerc, ki sta jo vodila Amalija in Avgust Anderluh. Pod njunim vodstvom je amatersko dramsko delovanje v Šmarju doseglo izjemno višino in kvaliteto. Uprizorili so igre Županova micka, Razvalina življenja, Krčmarica Mirandolina, Celjski grofje in druge, v letu 1952 pa so presenetili javnost z uprizoritvijo Sketove Miklove Zale na prostem. V zgodnjih petdesetih letih je v Šmarju začelo delovati kino in prva lokalna radijska postaja, ki letos obeležuje 65 let delovanja.

Ko so v sedemdesetih letih gradili številne nove vaške ali zadružne domove, je tudi Šmarje pri Jelšah dobilo novo stavbo, ki je s svojo veliko kulturno in razstavno dvorano ter prostori, ki so jih zasedali kino, knjižnica, razna društva in krajevna skupnost, zaslužilo ime kulturni dom. Hiša kulture, ki je takrat spominjala na "Cankarjev dom v malem", je pomenila osrednje kulturno središče na Kozjanskem in v tem duhu deluje še danes, ko mineva štirideset let. Šmarje je kraj z bogato kulturo, ki so nam jo položili v srce naši predniki, zato to dragoceno dediščino negujemo in ohranjamo še naprej.

LITERATURA

Jakoš, J. (1990). 40 let Kulturnega društva Anton Aškerc Šmarje pri Jelšah: 1949–1989. V J. Čakš (ur.), *15 let: gledališče Bo: 1975–1990* (str. 111–151). Šmarje pri Jelšah: Kulturno društvo Anton Aškerc.

Šmarje pri Jelšah: nekoč in danes: turistično-propagandna brošura izdana ob svečani otvoritvi Doma kulture 1978. (1978). Šmarje pri Jelšah: Kulturno društvo A. Aškerc.

Šolska kronika šole Šmarje pri Jelšah, 1872–1950. Zgodovinski arhiv Celje.

Gledališka predstava dramske sekcije Kulturnega društva A. Aškerc je ob svečani otvoritvi novega kulturnega doma jeseni leta 1978 uprizorila dramo B. Krefta **CELJSKI GROFJE** Igralci: A. in A. Anderluh, M. Matko, R. Kobilšek, K. Vičar-Gorišek, J. Peterlin, A. Plemenitaš, M. Završnik, S. Emeršič, J. Jakoš, Č. Jordan, V. Gobec, A. Zdolšek, S. Stupica, S. Jagodič, J. Rihtarič, S. Šket, J. Jug. Režija: Jože Jakoš.

POGOVOR GENERACIJ

PRIPRAVILI
Marija Šilec in Mateja Žagar

GUSTA GROBIN je pravljica z veliko začetnico. Pravljičarica je njena življenjska sopotnica, saj z njimi še danes navdušuje staro in mlado. Vedno nasmejana, pozitivna in priljubljena knjižničarka je v Šmarju skrbela za razvoj bralne kulture vseh generacij več kot štirideset let. Je redna obiskovalka kulturnih prireditev, nekaj časa je bila tudi otroška vzgojiteljica, več kot 20 let je na radiu Štajerski val pripravljala pravljice za najmlajše in za izjemne uspehe na področju knjižničarstva med drugim prejela tudi visoko Čopovo priznanje.

DOMEN TRONTELJ učenec 9. b razreda OŠ Šmarje pri Jelšah, je zelo zanesljiv in odgovoren učenec, vedoželjno odkriva nova spoznanja, do katerih najraje pride z lastnim raziskovanjem. V preteklih dveh letih je svoje znanje okronal s prejetjem srebrnih Proteusovih priznanj iz znanja biologije. Na svet gleda s kritičnimi očmi mladega človeka, ki mu ni vseeno, kaj se dogaja okoli njega. S svojim posebnim čutom za lepo slovensko besedo je zaznamoval marsikatero šolsko proslavo.

“Kultura nas povezuje.” Ta stavek je bil slišan že velikokrat in nosi močno sporočilo. Kaj pa vam / tebi pomeni kultura?

GUSTA: Način življenja, pozdrav, pogovor, spoštljiv odnos do ljudi, živali in rastlin je kultura v najširšem smislu. Obiskovanje dogodkov, kjer se ljudje trudijo, da pokažejo tisto najlepše kar nosijo v sebi in delijo z drugimi.

DOMEN: Ker smo ljudje po naravi socialna bitja, mi tako kot večini ljudi pomeni veliko, torej zabavo, sprostitvev in druženje s sovrstniki, pa tudi s starejšimi.

Če se navežem na del prejšnjega vprašanja – kultura povezuje – kdaj sta se začela povezovati s kulturo, preko katerih kulturnih del?

GUSTA: Če se omejim na knjige, film in gledališče, me spremljajo od rane mladosti. V 60. letih smo imeli v Rogaški Slatini redne filmske matinee ter bogato društveno in šolsko knjižnico. Otroci smo imeli možnost in priložnost spoznati svet domišljije in nevsakdanosti. V srednji šoli me je očaralo gledališče, ki mi je v veselje še danes – prav vse zvrsti odrskega ustvarjanja.

DOMEN: S kulturo sem se začel povezovati že v ranem otroštvu – največ preko risanih filmov in obiskovanja raznih družabnih dogodkov.

Kultura branja ... Kaj menita, kje se začne vzgoja oz. navdih za kulturo branja in kako se le-ta učinkovito nadaljuje?

GUSTA: V najzgodnejših letih je pametno brati otrokom pravljice. V njih se skriva vsa lepota sveta in jezika. Za pravljice ni nikoli prezgodaj, nikoli prepozno, vselej je pravi čas! Vzglede je najboljši vodilo, da bo mlad bralec začutil potrebo po branju, po knjigi za vse življenje.

DOMEN: Vzgoja se začne že v vrtcu. Pri tem je najpomembnejša motivacija, predvsem s strani staršev, ki morajo biti zgled svojim otrokom za nadaljnje navduševanje nad književnimi deli.

Katera je bila zadnja kulturna prireditev, ki sta jo obiskala, in kaj bi o njej povedala?

GUSTA: Večer med knjižnimi policami – dogodek je potekal ob praznovanju knjig in knjižnic 23. 4. v šmarnski knjižnici. Nekoliko

posebno prepletanje jazz glasbe – Tomi Purich TRIO – in poezije ter proze Ivana Cankarja v izvedbi Jožeta Čakša je pričaralo prelep večer. Žal so ga mnogi zamudili.

DOMEN: Če me spomin na vara, je bila zadnja verjetno naša šolska proslava ob dnevu boja proti okupatorju. Bila je zelo dodelana, saj odgovorne učiteljice vložijo veliko energije v režijo in na njej sodeluje veliko otrok, ki so predani svojim konjičkom – najpogosteje petju in instrumentalni glasbi.

Kako bi nagovorila človeka, ki misli, da kultura ni zanj?

GUSTA: Povabila bi ga na kakšen kulturni dogodek. Prepričana sem, da bi se gotovo našlo kaj zanj. To bi še kdaj pa kdaj ponovila in upala, da nikoli več ne poreče: “To ni zame.”

DOMEN: Najprej bi ga opomnil, naj se vpraša, kako je s kulturo povezan, saj je veliko ljudi, ki so s kulturo povezani le podzavestno, torej se ne zavedajo svojega delovanja v družbi. Če to ne bi zaleglo, bi ga še vprašal o njegovih prijateljih oz. znancih in mu razložil, da je tudi druženje del kulture. Res pa je tudi, da se pri vsakem človeku najde najljubša kulturna dejavnost, ki jo večina ljudi najraje opiše z besedami “to delam za dušo”.

Kaj izmed zbirke vseh vajinih kulturnih doživetij vaju je najiskrenejše / najgloblje nagovorilo?

GUSTA: Vsekakor so to knjige, ki so moje sopotnice vse življenje. Tako malo potrebujejo zase – nekaj prostora na polici in tudi če prah lega nanje jim ni mar. Tam lahko čakajo leta, da se spet spomnim nanje in vzamem kakšno v roke. Pa neskončno jih je v knjižnici, ki se ponujajo in prav ničesar ne terjajo v zameno.

DOMEN: Najverjetneje pustni karneval – takrat sem začutil, koliko ljudem pomenita kulturna dediščina in njihove korenine. Na takih dogodkih se res lahko začuti utrip naroda, ljudje rajajo skupaj s popolnimi neznanci in v vsakem se prebudi vsaj delček kulturnega duha, saj čuti pripadnost skupini / narodu, kar pa je ena izmed najpomembnejših vrednot na področju kulture.

MOJA LJUBEZEN JE GLEDALIŠČE

Pojem kulture je z leti postal bistveno širši in ne predstavlja samo njenega udejstvovanja.

Predstavlja medsebojne odnose, različne poglede, ideje, vrednote in brez kulture Slovenci danes ne bi bili to, kar smo.

JOŽE ČAKŠ, bivši šmarski župan in direktor Knjižnice Šmarje je kulturnik, ki s srcem in dušo piše in obnavlja kulturno dediščino kraja. Njegovo življenje je prepleteno s knjigami, gledališkim odrom, kulturno dediščino in kulturo v vseh pogledih.

BESEDILO Monika Čakš
FOTOGRAFIJI Marko Samec

G. Jože, dotakniva se najprej vašega otroštva.

S kulturo sem se srečal v ranem otroštvu z domačo pesmijo, saj sta bila mama in oče odlična pevca. Pri hiši smo prav tako imeli veliko dobrih knjig in kot šolar sem uredil t. i. vaško knjižnico. Vsebovala je 120 knjig in šlo je za izposojlo preko okna za tiste otroke, ki so želeli brati. V tistem času namreč ni bilo v ljudskih in šolskih knjižnicah na izbiro veliko knjig. Mama je igrala tudi v nekaj predstavah po vojni v Šmarju in ko sem opazoval stare fotografije njenih predstav, sem si že takrat želel nekoč se srečati z gledališčem in v njem ustvarjati. Sploh pa me je prevzela prva šolska predstava, v kateri nisem nastopal, *Pogumni Tonček* ter prva odrasla predstava – tudi uprizorjena v Šmarju – *Goldonijeva pahljača* v zibiški izvedbi, vodilno vlogo pa je takrat odigrala Breda Bizjak.

Ste velik podpornik ljubiteljske kulture, katera zvrst vam je ljuba in kakšen pogled imate na stanje ljubiteljske kulture v naši občini?

Vso ljubiteljsko kulturo imam rad, ampak moja ljubezen je gledališče. Leta 1975 sem ustanovil mladinsko kulturno skupino Samorastniki, s katero smo pripravljali celovečerne recitale, nastopali na raznih občinskih dogodkih, vedno pa dogodek sooblikovali z glasbo. S prvim recitalom Toneta Kuntnerja *Mrtva zemlja* smo nastopali v celjskem gledališču, na medobčinski reviji Naša beseda in to nam je takrat ogromno pomenilo.

Ljubiteljski kulturi se je vedno dajala določena pozornost, je pa izjemno pomembno, kdo je mentor oz. vodja skupine in kdo se razdaja, kajti zaradi njih potem pridejo tudi visoki uspehi. Je pa res, da finančnih sredstev nikoli ni preveč, tudi sedaj ne. Ne da koga krivim zato, ampak žal je sistem takšen, kot je.

Kaj pa pogled na stanje kulture današnje države?

Stanje kulture po izvajalski plati je izredno optimistično, visoko, imamo izjemne zборе, skupine, ki osvajajo visoka mesta in priznanja. Medtem ko sta večji težavi sama organiziranost in financiranje kulturnih inštitucij – tu pa bi bilo še potrebno urediti zadeve. Obnove kulturnih spomenikov, obnova glavnega gledališča v državi – Drame, izgradnja NUK-a II – tu je še mnogo za postoriti.

In kako se je začelo vaše pionirsko delo v Knjižnici Šmarje pri Jelšah?

Moja prva zaposlitev je bila v Šmarju in v bistvu ves čas ostajam tukaj. V 70-ih letih se je pričelo knjižničarstvo izjemno dobro organizirati in takrat so se tudi iskali kadri. S 1. 9. 1974 – še vedno imam shranjen dobrih 20 let star dopis Franca Drobneteta, da sem sprejet na delovno mesto – sem prišel na zelo zanimivo delovno mesto za področje celotne bivše občine Šmarje. Imel nisem skorajda nič, niti prostora, po Rogatcu, Podčetrtku, Bistrici ob Sotli in ostalih krajih sem potoval z avtobusom, vendar je takratno osebje bilo zelo prijazno z mano. Imel sem na skrbi organizirano nabavo, izposajo in pridobitev prostorov. A leta 2003 se je Knjižnica Šmarje pri Jelšah osamosvojila in postala samostojni zavod, ki ima danes na voljo približno 80.000 knjig.

Kakšna pa se vam zdi bralna kultura nas, Šmarčanov?

Za bralno kulturo poleg šol in domačega okolja smo zadolžene knjižnice. In knjižnice izvajamo določeno vzdušje, da bralna kultura ne upada. Vesel sem, da imamo v Šmarju celo v rahlem porastu tako izposajo kot branje knjig. Se pa veliko odraža tudi v bralni znački za odrasle, bralnih krožkih. Ni pa se potrebno bati, da bi bralniki izpodrinili klasično knjigo – knjiga, kot papir, ki ga lahko neseš s sabo, je nenadomestljiva in mislim, da bo knjiga vedno ostala knjiga.

Gledališče. Bili ste režiser 13-ih predstav v kulturnem domu, ki letos obeležuje 40. obletnico delovanja. Če se dotaknemo močne igralske skupine, o kateri se še danes govori.

Jedro je izhajalo iz skupine Samorastniki in ko je bil izgrajen nov kulturni dom, je Šmarje dobilo oder, na katerem smo leto kasneje uprizorili Partljičeve Ščuke. Sam sem izbiral repertoar, velik poudarek namenjal scenografiji, kostumografiji in urejenosti predstave ter se izobraževal na seminarjih.

Z 8 predstavami smo igrali tudi na republiškem srečanju gledaliških skupin Slovenije in tako bili deležni tudi najvišjih uvrstitev v državnem merilu. Gledališče ima svoje zakonitosti – svetlobo, sceno –

in žal z zadnjo predstavo *Hotel svobodne menjave* leta 1998 nismo mogli nastopati na državnem srečanju, ker so imeli v Slovenj Gradcu premajhen oder in naše takratne scene nikakor nismo uspeli zmanjšati za njihov oder.

Vedno ste imeli poseben dar govorništva.

S svojimi besedami ste znali zaobjeti celoto in dodati piko na i. Vam govorništvo nikoli ni predstavljalo problemov?

Sam se prej nikoli nisem zavedal, da imam dar govorništva – dokler nisem prišel na občinsko funkcijo. Potem ko si prisiljen, da govoriš, ko te nekdo izzove, sem se pa vedno poskušal na nekem dogodku skoncentrirati na ljudi, ki so bili takrat prisotni tam. Sploh če se zahvališ z imenom in priimkom – to nekomu nekaj pomeni. V bistvu si govorov – razen prvih dveh, ko sem postal predsednik skupščine Občine Šmarje pri Jelšah in ju imam tudi shranjena – nisem pisal. Razen pri žalostnih dogodkih, tam so govori vedno napisani.

Kulturni dom slovi po zelo dobrem programu – in mnogi bi vas v tem radi posnemali. Ali bi želeli katerega izmed dogodkov izpostaviti?

Navadno se vedno spominjamo nečesa, kako se je vse skupaj začelo. In pri tem kulturnem domu moram povedati, da sem 14 dni po otvoritvi po odsluženem vojaškem roku sam sedel v dvorani in se čudil, ali je sploh možno, da imamo takšen kulturni hram. Z letom 1981 smo pričeli z gledališkim abonmajem in od takrat dalje lahko rečem, da so se na našem odru zvrstili vsi velikani slovenskega gledališča. Velik pečat pa je v meni pustila tudi razstava Slavka Ciglenceškega leta 1986 z naslovom *Šmarje, ki ga ni več*. To je razstava o zgradbah, ki so se kasneje porušile ali jih danes ni več. Šmarje je po potresu izgubilo znameniti trški del in če mi bo dano, imam enkrat željo pripraviti projekt *Hiše mojega kraja*.

Če bi izpostavili kulturne osebnosti našega kraja, kdo bi to bili?

Samo Šmarje ni zapisano kot rojstni kraj kakšnega velikega imena, je pa res, da so v tem kraju mnogi prebivali – Anton Aškerc, ki je svoja najiminenitnejša dela ustvaril ravno v Šmarju, Matej Vrečar,

pomemben graditelj šmarske Kalvarije, Franc Skaza, Marica Strnadova, za razvoj kulturnega življenja po drugi svetovni vojni sta pomembna zakonca Anderluh, Jože Jakoš, Adam Bicskey, Egon Kunej, Radovan Gobec, Jurče Vreže, Boris Ferlinc, Ladislav in Slavko Ciglencečki, Stane Jagodič...

Vaše prizadevanje za kulturno dediščino nasploh je izjemno. Je mogoče kaj še zamolčanega?

Vsaj dve stavbi si zaslužita še svoj pomen. Ena je t. i. Stara šola ali nekdanje cesarsko, kraljevo sodišče, ki so mu v knjigi Arhitektura 19. stoletja dali naziv Sodna palača v Šmarju. Visoko vrednost ima tudi Skazova ali Ferlinčeva hiša, vendar smo ji mi želeli dati nazaj naziv po prvem lastniku, torej soustanovitelju čitalnice. Seveda so še tukaj druge hiše – tudi nebotičnik imamo v Šmarju na Rimski cesti. Zgradba je bila zgrajena istega leta kot ljubljanski nebotičnik, zato je tudi dobila takšno ime, čeprav ima samo dve etaži.

Muzeji so najbolj vidni predstavniki kulture.

Kakšna je vizija našega Muzeja baroka?

Šmarje z muzejem je edinstvena točka. Res je, da so muzeji različni in obstajajo različne njihove vizualne vsebine, ampak imeti 43 lesenih kipov, ki so stari skorajda 300 let in vrhunske izdelave, na enem mestu ima poseben pomen. S tem so se v naš kraj vrnila naši sokrajani, ki so sobivali z našimi predniki. V bodoče bo potrebno vsebino muzeja nadgraditi z zgodbo. Nekateri pričakujejo tudi izvedbo pasijona, kot je npr. *Škofjeloški pasijon*, tako da tukaj so še izzivi. Lahko pa smo veseli, da temu muzeju daje priznanje vsa slovenska stroka, da ostaja to pravi muzej in da imata Šmarje in širša okolica, ki je bogata z barokom, skupen muzejski prostor.

Hitrih 5

NAJLJUBŠA HRANA

Klasična goveja juha

NAJLJUBŠA PIJAČA

Dobro vino

FILM ALI TV SERIJA

Pavle Marka Naberšnika

KNJIGA

Čehov

NAJLJUBŠA GLASBA, PESEM

Zagorski zvonovi

Aritas, trienale satire in humorja. Pred kulturnim domom je postavljen zapovednik, pranger Homo Humanus.

Stane Jagodič, izjemen humanist, je s tem dogodkom pripeljal vse imenitne goste v naš kraj. S štirimi *Aritasi* je doprinesel veliko besedne in likovne kulture. Sam pranger je bil postavljen leta 1995 in daje neke zapovedi, močna sporočila, ki bi jih bilo dobro večkrat prebrati.

Vam je kdaj česa žal? Katero "kulturno" željo imate še neizpolnjeno?

Še vedno imam nekaj neuresničenih želja, prva je projekt *Hiše mojega kraja*. Druga pa je vezana na to, da naš kraj nima nobenega zbornika, opisane zgodovine kraja. Žal je določena kronika pogorela, druga pa je bila v času UDBE zaplenjena in se nikoli ni več vrnila. V tej drugi kroniki je izgubljena celotna zgodovina 19. stoletja. Žal je veliko ljudi, ki bi mi znali kaj več povedati, tudi pokojnih. Bilo mi je veliko dano, vesel sem, da sem lahko delal delo, ki me je izredno veselilo, čeprav sem si želel tudi učiti. V politiko sem slučajno padel in ostal v njej 23 let, vendar mi za to pot ni žal, kajti na njej sem spoznal mnogo dobrih, prijetnih ljudi, čeprav se ni dalo vedno

vsem ustreči, kar bi v bistvu tudi nekateri potrebovali.

Vas nikoli ni zamikala tujina?

Ne, nikoli me ni zamikala tujina ali kakšen drug kraj, mogoče malce Ljubljana. A sem si premislil takoj, ko sem začel delati in odkrivati Šmarje. Takrat je bilo le upravno središče, ki je imelo lepo oblikovan trg in spominjam se živahnega utripa, kar je dajalo občutek pomembnosti kraja. Meni je ta trg ljub in drag ter sem srečen, da tukaj živim. Tukaj so naši predniki in v tem kraju sem si ustvaril družino.

Na koncu bi želeli slišati še vaše vodilo.

Spremlja me vseskozi to načelo, da delaj za dobro ljudi. Pomembno je, če imaš nek talent, da ga razvijaš in pustiš pečat v prostoru. Mogoče mi kdaj tudi ni uspelo, ampak velik del naklonjenosti sem pa vedno čutil tudi od sodelavcev, s katerimi sem delal, in njihova podpora mi je vedno dajala zagon za nadaljnje delo.

Ste po kakšnem kulturnem dogodku ali knjigi rekli "uau"?

Ja, zadnja predstava *Zadnje lune* v izvedbi Borisa Cavazze pa po knjigah Čehova in Draga Jančarja *To noč sem jo videl* – priporočam.

ROK'N'BAND
FERENGJA

DOBRODELNI KONCERT
Za Nikijine sanje

ob 19h | 2.6.2018 | Kulturni Center | Šmarje pri Jelšah

LED KLUB
LEO
RODARJA

PRIHODNOST ŠMARSKE GODBE

ŽIGA PLANINŠEK

Zopet so pripravili koncert. Društvo šmarskih godbenikov namreč oziroma "plehmuzika", kot jo v našem malem kraju tako radi imenujemo. Odvil se je v nedeljo, 13. 5. 2018, in naslovili so ga *Rastemo z godbo*. Že z naslovom so dali jasno vedeti, da so še kako ponosni na svoj podmladek, kar so tudi dokazali že s prvo skladbo. Dogodek je povezovala Maja Ratej, ki je na duhovit, svež način uspela združiti zadržanost in prekaljenost starejših članov z igrivostjo mlajših. Godba je tako preigrala nekaj svojega že kar klasičnega repertoarja, kar se je znova izkazalo kot krasno za doseganje aplavza pri skoraj polni dvorani publike. Dogajanje so popestrili še mladi pevci otroškega pevskega zbora šmarske šole pod vodstvom Tjaše Šuc ter

posebni gostje iz Rogaške Slatine. Zaigrali so nam člani otroške tolkalne skupine, prav posebno vzdušje pa so s filmsko glasbo ustvarili tudi člani Malega pihalnega orkestra, prav tako iz glasbene šole Rogaška Slatina, ki jo je obiskovalo ali pa jo še obiskuje vsaj tri četrtine naših godbenikov. Prav vsak si je lahko predstavljal, koliko časa mladi glasbeniki posvečajo glasbi in da naslov dejansko nosi sporočilo, da je godba tista, ki spremlja njihov vsakdan. Po vzdušju sodeč z lahkoto napišem, da v tistih trenutkih na odru ni bilo prav nikogar, ki bi si želel takrat biti kje drugje, in tako je bilo tudi s poslušalci. Želimo si lahko samo še, da bi nam pripravili še več tako energičnih koncertov in da bi kapelnik Borut Lorger še naprej tako zagnano vrtil kapelniško palico.

Godba in OPZ OŠ Šmarje pri Jelšah. FOTO: TOMAŽ STIPLOŠEK

Gallusova ulica Šmarje

Kristan vrh

V Zibiki se je zbralo največ ljudi

Prvomajska budnica šmarskih godbenikov

Zvok godbe na pihala je tudi letos 1. maja prehitel sončne žarke v Šmarju pri Jelšah, saj so godbeniki Društva godbenikov Šmarje pri Jelšah že ob 5.00 pričeli igrati budnico svojim sokrajanom. Z budnico pa niso razveseljevali le krajanov Šmarja, ampak so jo tradicionalno ponesli še v druge kraje šmarske občine.

Na v naprej določenih lokacijah se je zbrala večja ali manjša skupina krajanov in pričakala godbo z nasmehi na obrazih in dobrotami na mizah. Tudi letošnja budnica je združevala – krajanje med sabo in krajanje z njihovo godbo. Vedno znova se je bilo kar težko posloviti in odpraviti naprej do naslednjega postanka. Postankov pa je bilo ker nekaj: Brecljevo, Zibika, Stranje,

Mestinje, Kristan Vrh, Belo, Gallusova ulica, dom upokojencev, bloki, Dvor in zaključek v Šentvidu.

Letošnje budnice se je udeležilo 25 godbenikov Društva godbenikov Šmarje pri Jelšah. Prevažali so se s kamionom Avtošole Prah, ki ga je tudi letos varno vozil Marjan Sovinc. Obema se godbeniki najlepše zahvaljujejo za pomoč pri prebujanju sokrajanov. Zahvaljujejo pa se tudi vsem gostiteljem za gostoljubje in pogostitev.

Prvomajsko budnico šmarski godbeniki obljublajo tudi za prihodnje leto. Povabite jih, morda se ustavijo tudi v vašem kraju.

Tomaž Stiplošek, avtor besedila in fotografij

Najkulturniki na zasluženem izletu v Žalcu

Najkulturnice in najkulturniki: Tilen Šket, Ana Zorin, Ognjen Josić, Eneja Vehovec, Pondelak, Tina Šket iz 9. a.
FOTO: ARHIV OŠ ŠMARJE

Pravijo, da se dobro z dobrim poplača. Tako nas je bilo poplačanih pet najkulturnic in kulturnikov, ki smo v letošnjem in preteklih šolskih letih vidno prispevali k oblikovanju kulturnega utripa na naši šoli. Nagradni, že tradicionalni izlet nas je v torek, 15. 5. 2018, navsezgodaj popeljal v Žalec in okolico. Letošnjo organizacijo sta namreč prevzeli I. OŠ Žalec in OŠ Šempeter, ki sta sestavili izjemno razgiban in zanimiv program dogajanja.

Razdeljeni smo bili v dve večji skupini in kot prvo skupino nas je pot najprej vodila v jamo Pekel. Tam nas je pričakala vodička, ki nas je popeljala skozi manjšo kraško jamo, katere skala pri vhodu spominja na hudička, od tod tudi ime jame Pekel. Četudi smo hodili po "peklu", smo vsi varno in brez posledic prišli nazaj ter se odpravili proti Ekomuzeju hmeljarstva in pivovarstva Slovenije. Na kratko so bili predstavljeni zgodovina hmeljarstva, načini sušenja in obiranja hmelja, vse skupaj pa je popestril filmček iz leta 1961. Sprehodili smo se še do znane fontane piv v središču Žalca, pot pa smo zaključili v dvorani Krajevnega društva Vrbje, kjer so nas prijazno pogostili, nato pa še s kulturno predstavo učencev I. OŠ Žalec v angleškem jeziku z naslovom Alien Research nagradili. Preživeli smo zelo kulturno obarvan dan, poln novih doživetij, ob tem pa se zabavali in se domov vrnili polni lepih vtisov.

Ana Zorin, 9. a.

V Novem mestu in Pavčkovem Šentjuriju

V cerkvi sv. Jurija v Šentjuriju.
FOTO: ARHIV OŠ ŠMARJE

Na 28. regijskem otroškem parlamentu na I. V četrtek, 10. 5. 2018, smo se šmarski šestošolci odpravili na ekskurzijo v Novo mesto, v Dolenjski muzej in rojstni kraj znanega slovenskega pesnika Toneta Pavčka – Šentjurij. Med potjo smo na avtobusu recitali Pavčkove pesmi, učiteljica Mateja nam je prebrala nekaj osnovnih zanimivosti, ki jih je zapisala Saša Pavček po očetovi smrti.

V Dolenjskem muzeju smo se razdelili v skupine. Prva skupina je izdelala knjižne kazalke z motivom novomeške situle. Drugo skupino je vodička popeljala po muzeju, kjer so izvedeli in si ogledali veliko zanimivih stvari (stvari, ki so jih našli v grobovih: jantarne ogrlice, ogrlice iz steklenih jagod, uteži za statve – ženski grobovi, orožja in orodja – moški grobovi). Tretja skupina si je ogledala film o železni dobi in o življenju Rimljanov in tam nadgradila svoje znanje, ki ga je pridobila v muzeju. Skupine smo se menjavale tako, da smo vsi obiskali vse tri delavnice. Po končanih delavnicah smo si lahko kupili tudi spominke.

Na poti do Šentjurija sem prebrala opis te dolenjske vasi. Sprejela nas je zelo prijazna gospa, ki nam je pokazala prenovljeno hišo Pavčkovega očeta in hišo njegove mame. Tudi tukaj so nas razdelili v dve skupini. Prva skupina je odšla do cerkvice sv. Jurija, njihovega zavetnika. Še preden smo vstopili v cerkev, smo se ustavili pri spomeniku Toneta Pavčka, na katerem so zapisani naslednji verzi:

*Nekje na Dolenjskem so kraji,
hiša, vinograd, košček polja ...
Tam so meseci sami maji,
tam sem nekoč bil doma.*

V Pavčkovem domu smo si ogledali še spominsko zbirko in kratek film o njegovem življenju. Zdaj, ko smo spoznali Pavčkovo valovito dolenjsko pokrajino, doživeli mehko bo gričev, bolje razumemo, zakaj je tako ljubil rodno grudo in ji pesnil rime. Bilo je poučno in zanimivo!

Iza Brajlj, 6. a

Ivo Mojzer na zaključku Bralne značke za starše

Ivo Mojzer pravi:
"Srečen je, kdor zares živi."

FOTO: ARHIV OŠ ŠMARJE

Starši naših učencev so se tudi letos množično odzvali povabilu, da sodelujejo pri Bralni znački za starše. Kar 159 jih je bilo svetel zgled svojim otrokom. Na zaključnem srečanju so se srečali z legendo slovenske popevke Ivom Mojzerjem. Po spominih se je z njim sprehodila Tanja Jurjec.

Prisluhnili smo zgodbam, polnim nepozabnih doživetij, ki pričajo, da je bilo Mojzerjevo življenje zares bogato, razburljivo in nenavadno, kar je z Darjo Kebe popisal tudi v avtobiografiji *Srečen je, kdor zares živi*. Hvaležen je staršema, da sta v njem zgodaj prepoznala smisel za glasbo in posluš, mu kupila harmoniko in ga vpisala v glasbeno šolo, kjer pa se je učil igrati fagot. Pod odejo je ponoči poslušal Radio Luxembourg in sanjaril o karieri bobnarja. Želja se mu je uresničila, saj se je kot vsestranski glasbenik z glasbo poklicno ukvarjal vse življenje in tako prepotoval ves svet. Zanj so pisali besedila in melodije najbolj znani slovenski avtorji, kar tridesetkrat je kot solist nastopal na vseh naših festivalih. Zimzelene so njegove pesmi *Ti si rekla sonce*, *Polnočni kavboj*, *Cifra - mož*, *Deček z ulice*, *Ko si davi se zbudila ...* Kot član skupine Pepel in kri nas je leta 1975 zastopal na Evroviziji z nepozabno pesmijo *Dan ljubezni*.

Sproščen pogovor z gostom se je nadaljeval ob rogljičkih in jagodah, zadovoljni starši pa so domov odnesli tudi zaslužena bralna priznanja, ki smo jih letos podelili že šestič zapored.

Tanja Jurjec in Monika Javornik, knjižničarki

Kulturna dediščina v šmarskem vrtcu

Ob zaključku vrtca Šmarje pri Jelšah so otroci pripravili razstavo, kjer so s svojimi deli predstavili njihovo dojetje kulturne dediščine.

- 1 Žan, 3 leta
- 2 Filip, 3 leta in 3 mesece
- 3 Vita, 5 let in 9 mesecev
- 4 Lev, 4 leta in 11 mesecev

ŠMARSKI ATLETI OSVOJILI KAR 32 MEDALJ

Naše atletinje na najvišji stopnički. FOTO: ARHIV OŠ ŠMARJE

Atletika je kraljica športov. No, vsaj tako pravijo. Tega se zavedamo tudi na OŠ Šmarje pri Jelšah, zato smo se v petek, 11. 5. 2018, udeležili medobčinskega tekmovanja v atletiki za VAP (veliki atletski pokal) in MAP (mali atletski pokal), ki se že nekaj let odvija v Šentjurju. Poleg OŠ Šmarje pri Jelšah so sodelovale tudi I. OŠ Rogaška Slatina, II. OŠ Rogaška Slatina, OŠ Bistrica ob Sotli, OŠ Kozje, OŠ Podčetrtek, OŠ Rogatec in OŠ Lesično.

Za stopničke smo se lahko potegovali v kar 9. disciplinah, to so: met žvižgača (vortex), suvanje krogle, skok v daljino, skok v višino, tek na 60 m, tek na 300 m, tek na 600 m, tek na 1000 m ter štafeta 4 X 100 m. Tekmovanja se je udeležilo kar 56 učencev naše šole, skupno pa smo prejeli 32 medalj. Od tega smo osvojili 10 zlatih, 10 srebrnih in 10 bronastih v individualnih disciplinah ter zlato medaljo v ženski štafeti in srebrno v moški štafeti.

Sledi nadaljnje področno tekmovanje v Celju, ki bo potekalo 23. 5. 2018. Učenci, ki so se nanj uvrstili, bodo znani, ko bodo izvedena vsa medobčinska tekmovanja osnovnih šol.

Eneja Vehovec Pondelak, 9. a

ŠOLSKO TEKMOVANJE »KAJ VEŠ O PROMETU«

Mladi kolesarji s člani SPV, policistom, podžupanjo in mentorico FOTO: ARHIV OŠ ŠMARJE

Učenci centralne šole so v sredo, 16. 5. 2018, preizkusili svoje znanje in spretnosti na tekmovanju "Kaj veš o prometu" pod pokroviteljstvom župana Stanislava Šketa, v organizaciji Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, policistov in ravnatelja OŠ Šmarje pri Jelšah Mitje Šketa.

Tekmovanja se je udeležilo 9 učencev od 7. do 9. razreda, ki so svoje znanje dokazali v teoretičnem delu tekmovanja, se nato preizkusili na zahtevnem spretnostnem poligonu in nazadnje še pri praktični vožnji v prometu po Šmarju pri Jelšah.

Prvo mesto je dosegel **ROK KRIVOKAPIČ**, drugo **DAVID JAGODIČ**, tretje pa **OGNEN JOŠIČ**. Rok Krivokapič se je uvrstil na državno tekmovanje, ki bo 26. maja v Ljubljani.

Vsi udeleženci tekmovanja so prejeli kolesarske čelade in priznanja, najboljši trije pa medalje.

Lucija Štefane in Tanja Mihevc, mentorici

LETNA LIGA MALEGA NOGOMETA ŠMARJE

LESTVICA PO 7. KROGU

(mesto, ekipa, št. točk)

1. BAR MARE&MAGNUM LOGISTIKA, 18
2. ŠD SLADKA GORA, 13
3. FRIZERSTVO SLAVČEK, 13
4. GARAČI AVTOSERVIS STRAŠEK, 13
5. AV HANA SV. ŠTEFAN, 10
6. KOSTRIVNICA MOS, 10
7. KOSTRIVNICA SOFFY, 9
8. IPI d.o.o., 9
9. ŠD ZIBIKA, 3
10. ŠD TINSKO, 1
11. TRANSPORT KRIVEC, 0

NK AS SYSTEM ŠPJ

Naše selekcije NK AS system Šmarje sicer nadaljujejo s tekmovalnim ritmom, aprilski in majski vikendi so bili povsem zapolnjeni in zabeležili smo številne zmage.

Najbolj veseli pa smo naših polnih tribun na tekmah vseh selekcij, hvala vsem za obisk in podporo nogometašem.

Še vedno vpisujemo mlade nogometne upe, kontakte najdete na naši Facebook strani, na plakatih, ki smo jih razobesili, vedno pa smo na voljo na našem elektronskem naslovu nksmarjeprijelsah@gmail.com.

Šmarje, Šmarje!

Maja Belšak

DEMOGRAFSKE SPREMEMBE IN GMOTNI POLOŽAJ UPKOJENCEV

Tako kot v drugih državah EU se tudi v Sloveniji prebivalstvo stara, s tem pa narašča število upokojencev. Imamo jih že več kot 600 tisoč. Približno 20 tisoč upokojencev jesen življenja preživlja v domovih za starejše. Za nastanitev in oskrbo plačujejo med 500 in 1400 € mesečno. Zaradi cene in prenizkih pokojnin povpraševanje po domski oskrbi upada, saj si stroškov oskrbe mnogi ne morejo privoščiti.

Razmerja med zaposlenimi in upokojenimi so porušena. Količnik starostne odvisnosti med delovno sposobnimi, otroci in starejšimi kaže, da na vsakih 100 delovno sposobnih prebivalcev danes v Sloveniji živi 45 otrok in starejših. Logična in verjetno edina izvedljiva rešitev je poznejše upokojevanje. Zato je potreben družbeni dogovor, da se bomo vsi strinjali, da bomo dlje aktivni. Prav zato se vse več držav odloča za reformo pokojninskega sistema oziroma dvig upokojitvene starosti ter reformo dela. V Sloveniji problemu pokojnin posvečamo premalo pozornosti. Pokojninske blagajne so praktično povsod po Evropi dolgoročno gledano "vreča brez dna". Sistem lahko zagotavlja izplačilo človeku dostojne pokojnine le v razmerah, ko je razmerje med aktivnim prebivalstvom in upokojenci stabilno. Temu pa v starajoči se Evropi ni tako, saj se življenjska doba nenehno podaljšuje, medtem ko potrebna delovna doba za upokojeitev temu ne sledi. Nekaj pa je pohvalno za Slovenijo – da smo spoznali, da varčevanje za pokojnino na banki oziroma v garantiranih skladih za večino

ni primerno. Mlajši kot smo, večji je kapital v času. Starejši pa bi morali imeti kapital v denarju. Ko se pogovarjamo upokojenci med seboj, je čutiti, kako zelo smo skromni, saj mnogi povedo: "Ne rabim veliko za življenje. Rad bi pa pomagal svojim otrokom, ker se od svoje plače ne morejo preživljati!"

V zadnjem obdobju se je gmotni položaj upokojencev slabšal. Nujno potrebujemo sistem dolgotrajne oskrbe, ne le za starejše, temveč tudi za invalide in kronično bolne, ki ne morejo živeti samostojno. Prav tako moramo več govoriti o nasilju, ki ga starejši doživljajo za stenami domov in institucij.

Tea Devin

LETNI KONCERT OKTETA ZIBIKA

GOSTJE: KVARTET PUŠELJC

PETEK, 1. 6., OB 20. URI

Tinsko, cerkev sv. Ane

DeSUS
Vrnimo ljudem dostojanstvo

12

**VAŠ GLAS ZA
DESUS JE GLAS ZA
DOSTOJANSTVO IN
VARNO STAROST!**

Vjekoslav (Slavko) Javorić

**28.6.
OB 20H**

POP ROK ŠMARJE
A CAPPELLA FESTIVAL

AMADEUS IN PRIJATELJI

ATRIJ MUZEJA BAROKA V ŠMARJU PRI JELŠAH

ZAHVALA

19. maja 2018 je v Šmarju pri Jelšah potekalo 18. srečanje turističnih društev podeželja Slovenije. Srečanje je bilo več kot uspešno, bilo je vrhunsko.

Gostje so od nas odšli s prijetnimi vtisi in predvsem z željo, da se v Šmarje pri Jelšah še kdaj vrnejo. Predvsem pa so naši gostje začutili povezanost in srčnost.

Za vse to se vam iskreno zahvaljujeva. Posebno se želiva zahvaliti gospodu županu Stanislavu Šketu. Srečanje je nemudoma podprl in bil ves čas aktivno vključen v pripravo dogodka.

Hvala turističnim društvom Tinsko, Lemberg in Sladka Gora – bili ste čudoviti. Društvo kmetič Ajda in Društvo vinogradnikov in kletarjev Trta – hvala za čudovito razstavo in pogostitev. Gospa Sergeja Javornik, hvala za vodenje prireditve.

Hvala še:

- Godbi na pihala Šmarje pri Jelšah,
- Big bandu Šmarje pri Jelšah,
- Knjižnici Šmarje pri Jelšah,
- Muzeju baroka,
- Čebelarski družini Šmarje pri Jelšah,
- Osnovni šoli Šmarje pri Jelšah,
- Mladinskemu kulturnemu klubu Netek,
- Društvu Legende,
- Klubu Kuš ni me,
- vsem ponudnikom kmečke tržnice,
- kmetiji Gorska roža,
- Smoletovi gorci,
- javnim delavcem Občine Šmarje pri Jelšah
- in vsem posameznikom, ki ste kakorkoli pripomogli, da je srečanje potekalo po načrtovanih aktivnostih.

Nobena stvar ne naredi človeka srečnejšega, kot njegovo lastno prepričanje, da je naredil najboljše, kar je mogel.

MIHAILO PUPIN

Melita Meh Mastnak, Predsednica TD Šmarje pri Jelšah
Melita Bevc, Direktorica zavoda TŠM

15. OBLETNICA SKUPINE THE MOONLIGHTING ORCHESTRA

FOTO: ARHIV THE MOONLIGHT ORCHESTRA

18-članska glasbena zasedba The Moonlighting Orchestra se pripravlja na novo epizodo v svoji bogati 15-letni glasbeni poti, s katero bodo navdušili svoje zvesto občinstvo. Pripravljajo koncert na Celjskem gradu 17. junija 2018, za katerega trdijo, da bo glasbeni posladek. Poimenovali so ga *Tri ženske, tri zgodbe, en oder*. S koncertom se bodo tudi poklonili nedavno preminulemu ustanovitelju orkestra Albertu Zaveršniku. Člani zasedbe The Moonlighting Orchestra prihajajo iz Celja, Šentjurja, Šmarja, Žalca, Velenja, Dravograda, Rečice ter Slovenskih Konjic. Zasedba se je že leta 2014 predstavila z novim in svežim pristopom koncertnega preigravanja, s projektom *SWING'n'ROLL* in s serijo odmevnih nastopov od Ljubljane do Celja. Projekt jih je zaznamoval kot glasnike večne glasbe s sodobnim orkestralnim pristopom in posebno energijo. Dodali so odrski "dinamit". Vzneseno pričakujejo nov dirigentov zamah za nov zvonec refren. Čas je za "tri zgodbe". Orkester odseva šarm in vokalno interpretacijo treh pevk, ki so muze novega spektakla – tri pevke, trije glasbeni slogi, tri življenjske zgodbe – SWING, OLDIES, GOLDIES, ROCK. Vsaka je unikum, vsaka s sabo nosi skrivnosti, ljubezni, razočaranja, nepredvidljivosti in glasbeni žar. In njihov mikrofon vse to prenese. TMO, glasbeniki bogatih izkušenj, danes tvorijo zasedbo, ki je v slovenskem prostoru unikum. Žal pa so ravno v jubilejnem letu zaigrali zadnji akord ustanovitelju orkestra in velikemu glasbeniku Albertu Zaveršniku. Koncert bo tudi poklon njegovemu delu in ustvarjanju.

Katarina Karlovšek

SREČANJE SLOVENSКИH ČLANOV INTERPRET EUROPE V ŠMARJU

Predsednica društva Legende, Janja Sivec, opravlja tudi vlogo nacionalne koordinatorke za Slovenijo pri Interpret Europe, mednarodnem združenju za interpretacijo dediščine z več kot 500 člani iz Evrope in sveta. Njena glavna naloga je povezovanje in podpora slovenskih članov te mednarodne organizacije. Zato je skupaj z ekipo pripravila srečanje za slovenske člane Interpret Europe v Muzeju baroka Šmarje.

Srečanje je potekalo v treh sklopih: delavnica o dediščini in identiteti, primer interpretativnega vodenja ter uradni del s predstavitevjo dela in načrtov Interpret Europe.

Glavni cilj interpretativnega sprehoda Od kuge do baroka je povezati različne zgodovinske dogodke, njihove posledice in rezultate, ki so še danes vidni. Gre za odmik od klasičnega vodenja po sakralni dediščini s poudarki na umetnostni zgodovini. Med udeleženci je bila velika večina vodnikov interpretatorjev oz. stanovskih kolegov, ki zelo dobro poznajo metodologijo in sredstva interpretativnega vodenja. Torej so za spremembo lahko učenci ocenjevali učiteljico.

Najbolj konstruktivni so seveda zaključki tovrstnih srečanj, kjer si člani izmenjajo ideje in mnenja o nadaljnjem delu in načrtih. Eden izmed njih je tudi ta, da se srečajo ponovno jeseni 2018.

Janja Sivec

SREČANJE STAREJŠIH KRAJANOV KS ŠENTVID PRI GROBELNEM

Starejši krajan KS Šentvid pri Grobelnem se enkrat letno srečajo in sobota, 12. 5., je bila namenjena le njim, da se sprostijo in poveselijo. Krajevna organizacija Rdeči križ iz Šentvida jim to omogoča že vrsto let. Ob tej priliki obdarijo vse slavljence v starosti 70, 75, 80, 85 in 90 let ter vse, ki so starejši od 90 let. Zanje je to prav poseben dogodek, saj slavijo svoja leta modrosti in zrelosti. Še pred srečanjem so skupaj s šentviškim duhovnikom Janezom Neratom opravili sveto mašo, pozdraviti jih prišel tudi podžupan občine Šmarje pri Jelšah Davor Vrečko. S svojim obiskom jih je počastil tudi predsednik KS Šentvid pri Grobelnem Branko Žogan in predsednik območnega združenja Rdečega križa Šmarje Vladimir

FOTO: ARHIV KO RK ŠENTVID

Kampuš, ki je bil mnenja, da je potrebno poskrbeti za druženje starejših, saj so mnogi med njimi zapostavljeni in osamljeni. Z malimi koraki se delajo velike spremembe, zato je potrebno pomagati vsem.

“Pravijo, da je čas le prazen prostor, ki ga je potrebno napolniti z dogodki, najbolje z lepimi in prijetnimi, zato sem vesela, da so se naše poti danes srečale tukaj v Šentvidu in da ste se v tolikem številu prijazno odzvali našemu vabilu,” pa je bil uvodni govor predsednice KO Rdečega križa Šentvid pri Grobelnem Ivica Mešiček. V nadaljevanju je predstavila opravljena pretekla dela in poudarila, da organizacija nesebično pomaga krajanom tako s paketi kot s plačevanjem položnic in obiski na domu. Radi pomagajo ljudem in to je njihova prioriteta.

Proslavo so popestrili moški pevski zbor Kulturnega društva Šentvid pri Grobelnem, pripravljen program osnovnošolcev podružnične šole Šentvid, dvojčiči Lara in Kaja Pevec in skupina Šentviških pet.

Ivica Mešiček

SALAMARSKI PRAZNIK

Praznik domačih salam na Sladki Gori je postal že tradicionalna prireditev v organizaciji Turističnega društva Skriti biser Sladka Gora. Letos je strokovna komisija v skladu s kriteriji ocenjevanja Zveze salamarjev Slovenije ocenila 46 vzorcev salam, od tega jih je 11 prejelo zlato diplomu, vse ostale pa srebrno. Zaključni dogodek s podelitvijo diplom najboljšim je spremljala razstava kruha lokalnih gospodinjin in fotografij Foto kluba Šmarje, za vinsko spremljavo pa je poskrbelo Društvo vinogradnikov in kletarjev Trta

Šmarje pri Jelšah.

“Naš praznik je veliko več kot le ocenjevanje salam, je dogodek, ki nas zbliža in nam da “izgovor”, da si vzamemo čas za druženje, pogovor in kulinarično uživanje, saj so mize obložene z najboljšimi salamami in domačim kruhom,” je prepričan predsednik TD Skriti biser, Janko Šket.

Končne ocene salam so dokaz, da kvaliteta te suhomesne specialitete iz leta v leto raste. Zlate diplome so prejeli Anton Gajšek (52,6), Drago Majcen (52,2), Andrej Tratenšek (51,2), Primož Gajšek (50,7), Gal Dolničar (50,5), Jože Volk (50,1), Janko Majcen (50,0), družina Strašek (49,6), družina Jecl (49,1), Jože Guzej (49,0) in Boris Dolničar (49,0). Pet najboljših ocenjenih salamarjev bo svoje izdelke predstavilo tudi na državnem tekmovanju, ki bo letos v Leskovcu pri Krškem. Prireditev je napolnila dvorano v Domu krajanov in gasilcev na Sladki Gori, zbrane pa sta ob predsedniku društva Skriti biser, Janku Šketu in predsedniku strokovne komisije, Jožetu Tratenšku, nagovorila tudi župan Stanislav Šket in minister za gospodarstvo, Zdravko Počivalšek. Najboljšim petim želimo veliko uspeha na državnem tekmovanju, posebej šmarskemu občanu, Andreju Tratenšku iz Pečice.

Anita Čebular

FOTO: FOTO KLUB ŠMARJE

OČENJEVANJE VIN LETNIKA 2017

Letošnje ocenjevanje Društva vinogradnikov in kletarjev (DVK) Trta, ki je potekalo 19. aprila 2018 v prijetnih prostorih šmarske vinske kleti, je bilo znovalo odlično organizirano. V preverjanju je bilo 168 vzorcev vin.

V vinorodnih krajih je vino tesno povezano

in prepleteno z vsakdanjim življenjem.

Tukaj si je življenje težko zamišljati brez dobrega vina – od rojstva do smrti, od vsakdana do praznika, od južne do večerje, od kramljanja do petja. Na vinorodnih območjih je vino dobrina, ki poleg gospodarskega učinka lahko pridelovalcu daje tudi dobro ime. Vino je pridelek, je dobrot, v katerem je veliko vsega – od zemlje in neba do človeka, ki prideluje grozdje in neguje vino. V vinu je bogastvo, ki bogati srce in duha. To pa je le v dobrem vinu. Tega se močno zavedajo tudi prizadevni vinogradniki in kletarji, ki so povezani v DVK Trta.

Doslej je bilo opravljenih že enainštirideset ocenjevanj. Doseženi rezultati potrjujejo, da se da s spoštovanjem narave ter skrbnim in umnim delom veliko doseči. Volja, veselje, nenehna skrb, usposobljenost, primerna opremljenost in jasen cilj, pridelati dobro vino, botrujejo dobri kakovosti vin.

Zaradi velikega števila vzorcev je ocenjevanje potekalo v dveh komisijah pod predsedstvom Tadeje Vodovnik Plevnik, specialistke za vinarstvo iz Kmetijsko gozdarskega zavoda Maribor. Ocenjevanje je potekalo po ustaljeni metodi 20 točk. Povprečna ocena ocenjenih vin je zavidljivih 18,16 točk, kar uvršča društvo v sam vrh ocenjevanj v vinorodni deželi Podravje.

Vina letnika 2017 so zapeljivega videza – sijočih, sortno značilnih barv, s prepoznavno in poudarjeno dišavnostjo, ki se pri posameznih sortah izraža v razkošju sadnih in cvetnih vonjev. V okusu pa so vina sveža, iskriča, primerno polna in prijetno pitna. V imenu ocenjevalne komisije izrekam pohvalo vsem, organizatorjem in izvajalcem ocenjevanja, ki so ga profesionalno izvedli, skupaj s predsednikom Janijem Vrežetom na čelu. Vsem dobitnikom odličij čestitam in želim razkošno vinsko letino 2018.

Tadeja Vodovnik Plevnik, specialistka za vinarstvo, KGZS – Zavod Maribor

FOTO: FOTO KLUB ŠMARJE

TANJA MLAKER, od leta 1999 deluje v Utrechtu na Nizozemskem, njene korenine pa segajo v Grobelno in bližnje Šmarje. V tem času je že prevzela nizozemsko flegmatičnost. Spretno združuje najboljše plati obeh okolij, ki sta ji domači - delovno mizo ji vsak dan krasi sveže cvetje.

13. maj 2018

ASOCIACIJE NA ŠMARJE: pot proti osnovni šoli, Štajerski val, obiski pri babici v domu za ostarele, polet z balonom prek cerkve sv. Roka, Kulturni dom

Lep sončen petek sredi maja preživim v Šmarju skupaj s tremi gostjama iz Nizozemske, ki so tukaj na delovnem obisku. Pravzaprav sem na dopustu, a mimogrede z veseljem pomagam prijateljici iz osnovne šole sprejeti in voditi tujce po domačem kraju. V tem navidez drobnem dogodku sta zajeti dve pomembni smernici mojega življenja: izkoristi nepredvidene priložnosti in povezuj različne svetove, kakorkoli pač moreš. Prva mi je odpirala nove poti in me pripeljala na delovna mesta in v okolja, o katerih pred tem ne bi niti sanjala, druga pa me preprosto napolnjuje z energijo in zadovoljstvom. Tako je tudi zdaj med sproščenim pogovorom v nizozemščini in slovensščini, medtem ko spoznavam nove ljudi in obenem srečujem stare znance.

V devetdesetih letih sem odšla na Nizozemsko študirat, odnesla me je želja po novih znanjih in poznanstvih. Taista želja me je tam zadržala vse do danes. Prva leta so bila začinjena z obotavljivostjo in dvomi o tem, kateri naslednji korak bo pravi. Prevajalsko delo za slovenske založbe sem opravljala na daljavo, na Nizozemskem sem si utirala pot v kulturnih ustanovah. Na začetku novega tisočletja sem se suvereno zasidrala tudi tam. Na Grobelno, Šmarje in druge kraje v Sloveniji me vežejo sorodstvene vezi in prijateljstva, na Utrecht in druga nizozemska mesta pa vsakdanji utrip. Naučila sem se združevati najboljše stvari obeh okolij: na Nizozemskem imam zmeraj na mizi vazo s svežimi rožami, na zalogi pa nekaj steklenic slovenskega vina (v šmarskem okolju sem se v mladosti navadila piti belo). Vsakič, kadar pridem na obisk v Slovenijo, se do sitega najem riževe čokolade, ki je na Nizozemskem ni, domačim pa prinesem kak kilogram nizozemskih vafeljev. Pred dvajsetimi leti je bilo potovanje še svojevrsten podvig, ki je trajal ves dan, dandanes med poletom komaj uspem prebrati časopis.

V Utrechtu stanujem že skoraj dvajset let, dodobra sem ga spoznala in zaživela z njim. Vidim, kako z leti spreminja svojo podobo. Razširili in posodobili so postajo in neposredno okolico, a v središču starega dela mesta je trg, kjer vsako leto prirejajo kar nekaj zanimivih festivalov, ki je ostal nespremenjen. Kolo zdaj lahko parkiram v največjo garažo za kolesa v Evropi, ki so jo pri prenovljeni postaji odprli lani. Dežja sicer ne maram, a redkokdaj vzamem s seboj dežnik. »Bo že,« si pravim, saj po navadi veter hitro razkadi oblake. Sicer ne drsam po kanalih, kadar zmrzuje, vendar sem bila vesela snega, ki je letošnjo zimo kar dvakrat prekril nizozemsko pokrajino. Nizozemska je gosto naseljena država: na dveh površinah Slovenije živi več kot 16 milijonov ljudi. Dobro urejen javni prevoz (v Eindhoven, kjer zdaj delam, vozi vlak vsakih deset minut), organiziranost (k prijateljem preprosto ne prideš kar na slepo, ampak se dogovoriš) in toleranca do drugačnih so nujnost in privilegij hkrati.

Moje življenje na Nizozemskem je sproščeno in stresno hkrati. Sproščeno, ker sem privzela nizozemsko lastnost flegmatičnosti, in stresno, ker živim in delam v mestnem okolju, ki se skoraj nikoli ne ustavi, tako da mi nikoli ne zmanjka novih izzivov in priložnosti. Zdaj je torej v Utrechtu moj dom, enako kot je moj dom na Grobelnem. Kajti dom je tam, kjer se dobro počutiš.

Tanja Mlaker

PRIREDITVE

Prireditve potekajo v okviru praznovanja Občine Šmarje pri Jelšah. Organizatorji si pridržujejo pravico do spremembe programa. Napovednik dogodkov je objavljen na občinski spletni strani www.smarje.si.

JUNIJ 2018

- 1.** **16:00** Otvoritev telovadnice, *podružnična šola Sv. Štefan*
ORGANIZATOR: OBČINA ŠMARJE PRI JELŠAH V SODELOVANJU Z OŠ ŠPJ
- 5.** **9:00** UTŽO: Od jeseni do pomladi, *kulturni dom*
ORGANIZATOR: KNJIŽNICA ŠPJ
- 7.** **17:00** Streljanje z zračno puško, *strelišče Lipnik*
ORGANIZATOR: ŠPORTNO DRUŠTVO ŠPJ
- 8.** **19:30** Koncert študijskega krožka *Zveneče jelše: Ena ptička priletela, muzej baroka*
ORGANIZATOR: KNJIŽNICA ŠPJ
- 10.** **8:00** 21. pohod po gričih okrog, Šmarja, *start s ploščadi pred kulturnim domom*
ORGANIZATOR: PLANINSKO DRUŠTVO ŠPJ
- 13.** **19:00** Razstava: fotografije Vinka Skaleta, *kulturni dom*
ORGANIZATOR: KNJIŽNICA ŠPJ
- 14.** 25. kolesarska dirka Po Sloveniji
ORGANIZATOR: KOLESARSKI KLUB ADRIA MOBIL
- 15.** **9:00** Ekipni turnir v namiznem tenisu, *OŠ Šmarje pri Jelšah*
ORGANIZATOR: ŠPORTNO DRUŠTVO ŠPJ
- 9:00 - 13:00** Dan odprtih vrat Čebelarke družine ŠPJ, *prostor družva za OŠ ŠPJ*
ORGANIZATOR: ČEBELARSKA DRUŽINA ŠPJ
- 16:00 - 19:30** Predavanje: Dostopni turizem, *muzej baroka*
ORGANIZATOR: DRUŠTVO LEGENDE
- 16.** **9:00** Šahovski turnir, *vinska klet Šmarje pri Jelšah*
ORGANIZATOR: ŠAHOVSKI KLUB ŠPJ
- 9:00** Balinarski turnir trojck, *balinišče Šmarje pri Jelšah*
ORGANIZATOR: ŠPORTNO DRUŠTVO ŠPJ
- 11:00** Plesna prireditve ob občinskem prazniku, *kulturni dom*
ORGANIZATOR: PLESNI KLUB ŠPJ
- 11:00** Šentvidovo, *gasilski dom Šentvid pri Grobelnem*
ORGANIZATOR: KS V SODELOVANJU S PGD ŠENTVID PRI GROBELNEM
- 9:00 - 18:00** Praktično delo dostopnosti dediščine, *muzej baroka*
ORGANIZATOR: DRUŠTVO LEGENDE
- 19:00** Poletna muzejska noč, *muzej baroka*
ORGANIZATOR: KNJIŽNICA ŠPJ
- 17.** Žegnanje konj in dan odprtih vrat, *Šentvid pri Grobelnem, pri cerkvi, Sp. Selce*
ORGANIZATOR: KONJENIŠKO DRUŠTVO ŠMARJE V SODELOVANJU S KS ŠENTVID
- 18:00** Memorial Janeza Lomška *športni park Šmarje pri Jelšah*
ORGANIZATOR: ŠD ŠPJ
- 19.** **17:00** Sprejem najboljših učencev in predstavitev raziskovalnih nalog, *kulturni dom*
ORGANIZATOR: OBČINA ŠMARJE PRI JELŠAH V SODELOVANJU Z OŠ ŠPJ

KINO SPORED

- 26.** **20:00**
MAG **Deadpool 2**
AKCIJSKA KOMEDIJA
- 1.** **20:00**
Solo: Zgodba Vojne zvezd / Solo: A Star Wars Story
Z.F. AKCIJSKA PUSTOLOVŠČINA
- 7.** **9:00**
Babica / Sage femme
DRAMA

